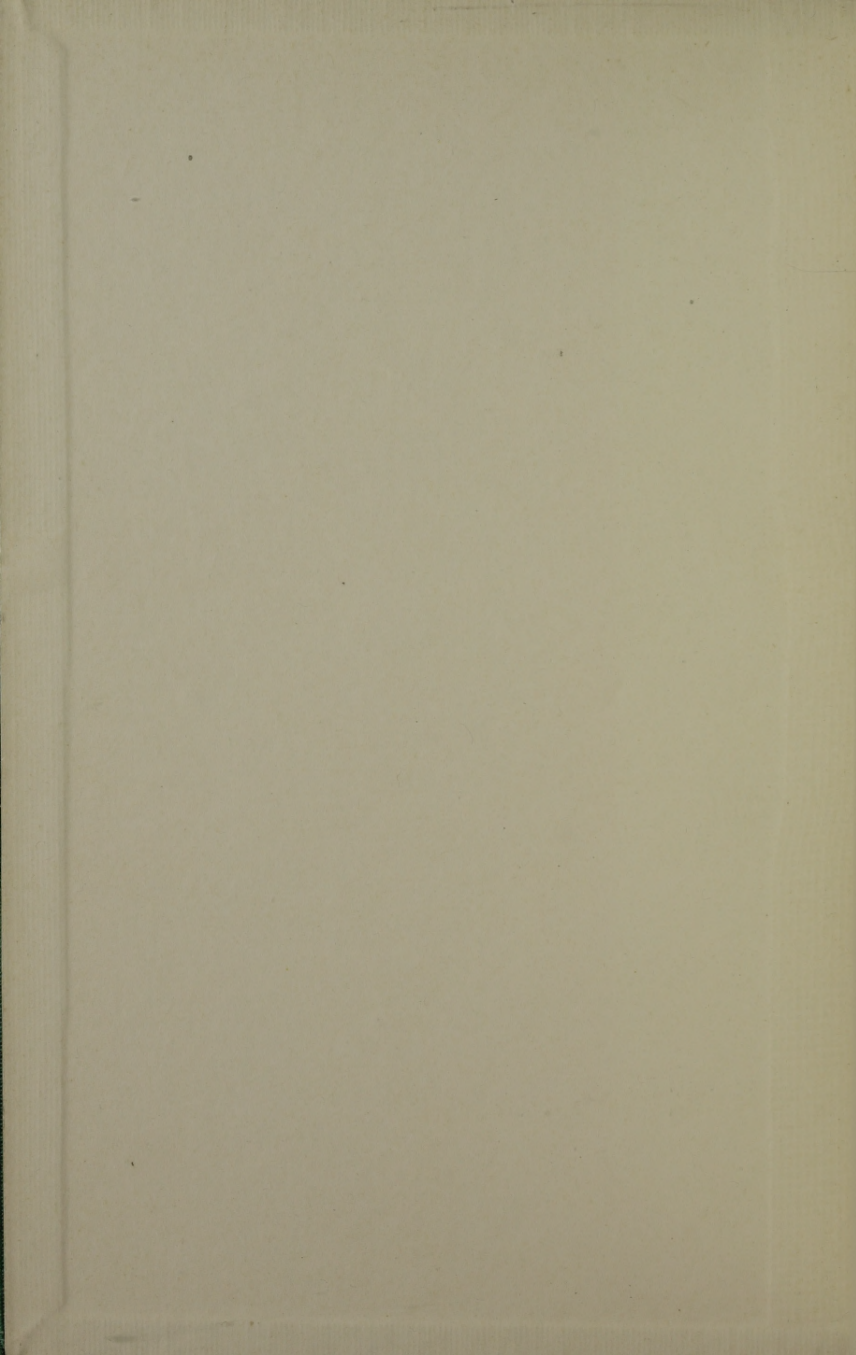

ZINĀTDA LAZDA

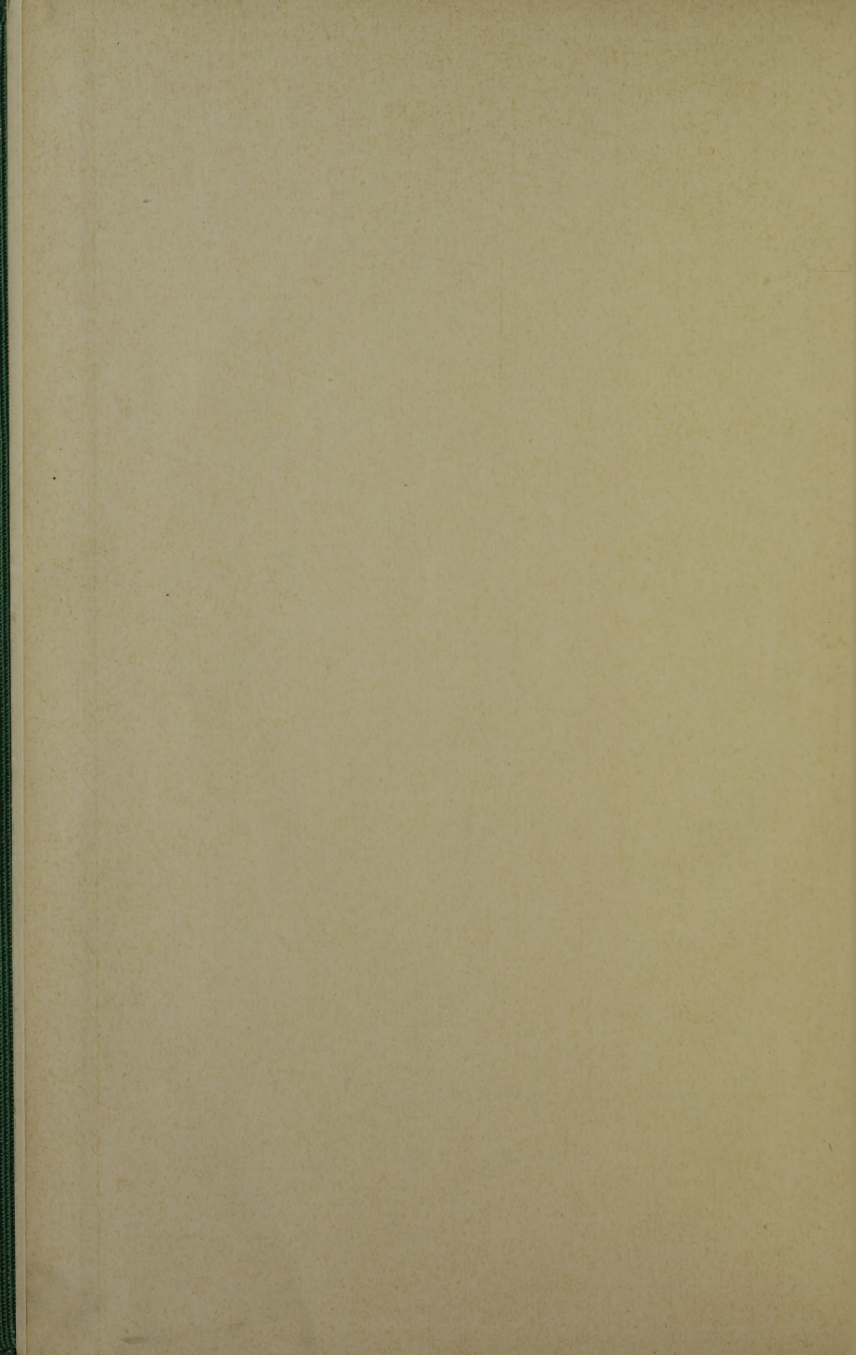
L A
8473

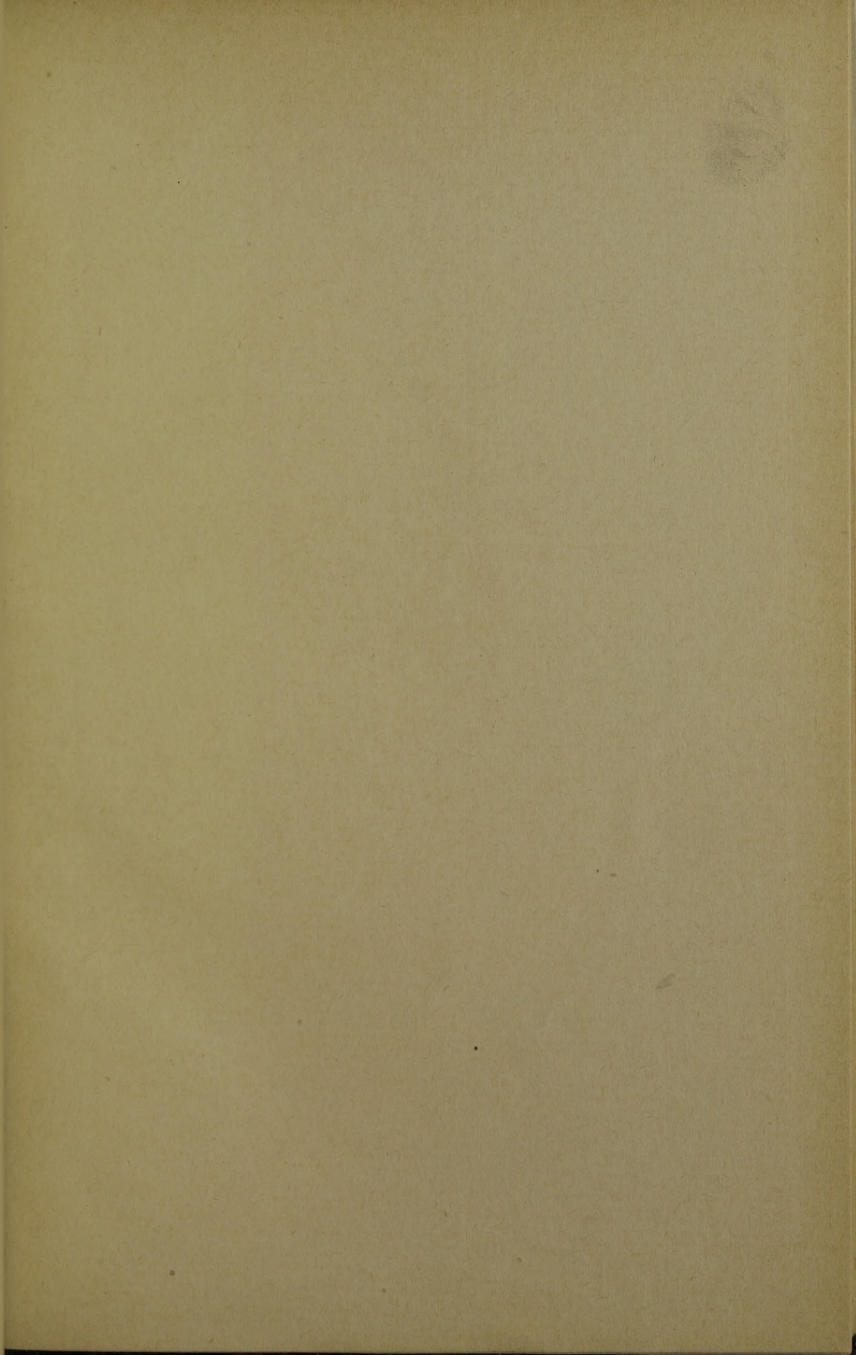
ZALIE VĀRTI

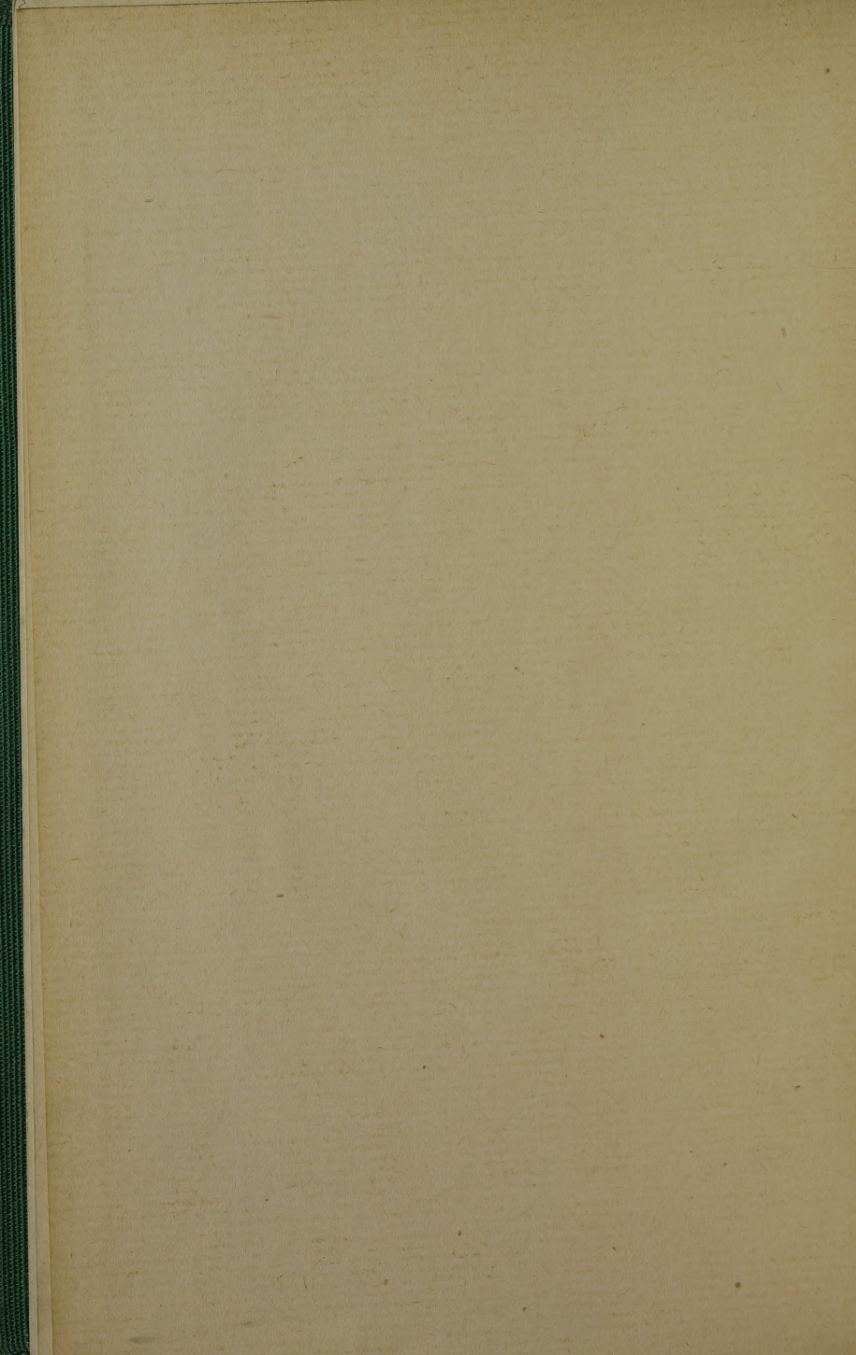

1936. gada pieņemamais
lūgums

AY
L 8473

L

ZINAĪDA LAZDA

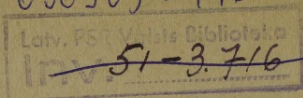
ZALĪE VĀRTI

DZEJOĻI

RIGĀ, 1936
VALTERA UN RAPAS AKC. SAB. APGĀDS

11

0309056446

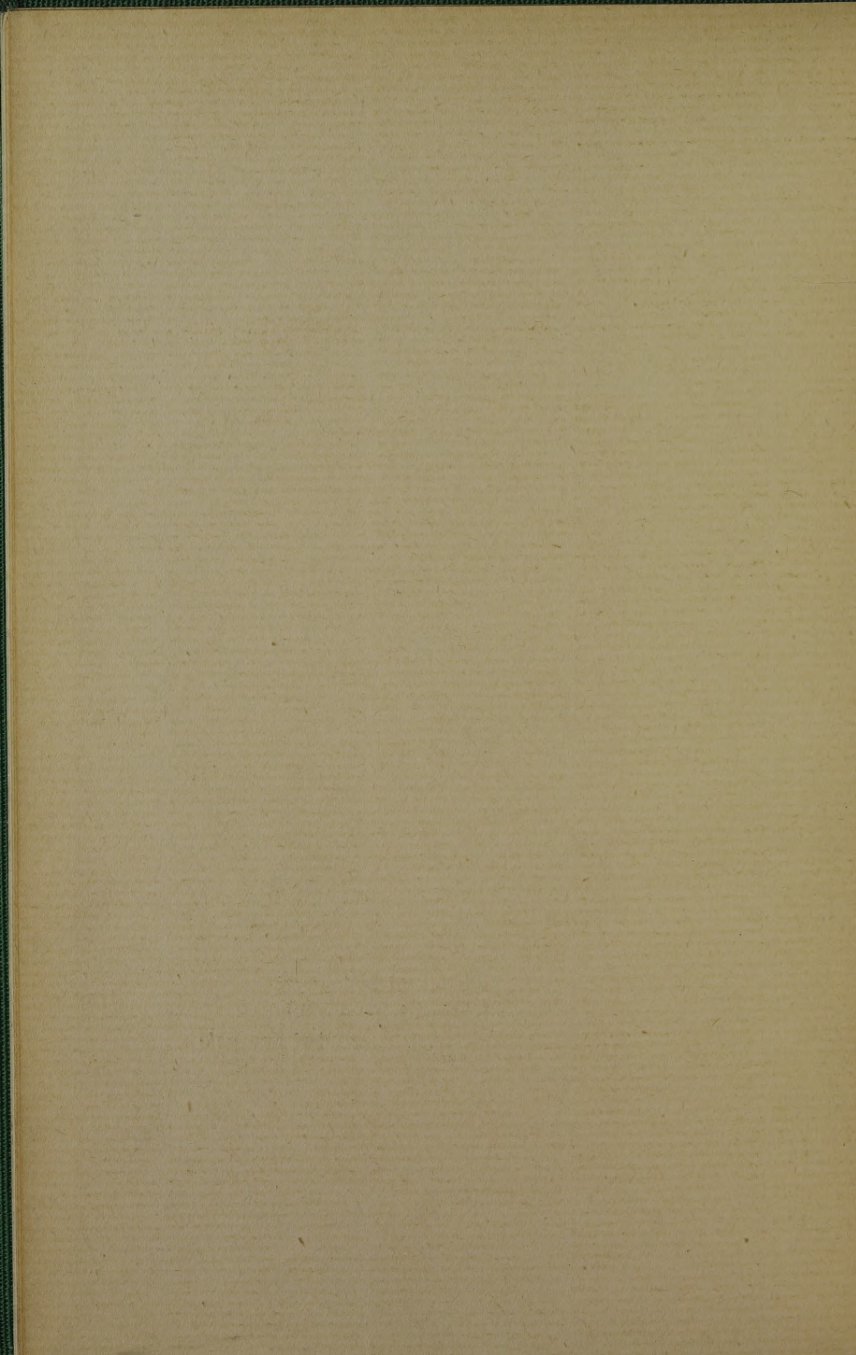
1453

Valtera un Rapas
akc. sab. grāmatspiestuve
Rīgā, Brīvības ielā 129/133

I

Rudi alkšņi šalkodami,
Piebrieduši jaunu sulu
Teic man: „Dzīvībai nav gala! . .“

RĪTA BALVA

Lietus rasoja man sejā,
Ausa mikla, vēsa diena,
Kad es gāju meklēt dziesmu.

Putnu nebija vēl gaisā,
Zariem nebija vēl lapu,
Tikai zāle klusi dīga;

Tikai zāle klusi dīga
Tur, kur vakar spieda saule,
Uzbraukdama debess kalnu.

Tur, kur vakar spieda saule —
Apstājos es viena pati,
Atvērusi savu sirdi.

Lauki, klaji, lejas, kalni —
Tāli tāli aiziet visi,
Ziemeļpusē rudi alkšņi . . .

Pelēks akmens slapju galvu:
„Panes visu, esi stipral!“
— Pirmais saka savu vārdu.

Rudi alkšņi šalkodami,
Piebrieduši jaunu sulu,
Teic man: „Dzīvībai nav gala! . .“

Eju tālāk — palo upē:
„Nomet visus vecus slogus,
Tie tik soli dara grūtu!“

„Vienmēr esi kā no jauna,
Celies pāri krastiem brīvi,
Ievelc dziļi savu gultni! . .“

Pirmā zāle izdīgusi
Bāli zaļa klusi smaida:
„Labi labi, viss ir labi!“

Tiek man necerēta balva,
Tiek man dvēs'le atkal pilna,
Tiek man jauna dziesmu rota.

Apdzisusi krēsla, migla,
Nokritusi rīta rasa
— Apkārt liela, balta diena.

DZĪVĪBAS SPĒKS

Es ierokos zemē
dzīļi pie saknēm,
es gribu augt.

Es piesliedzos cieši,
tveros un turos,
un ietiecos visa —
lai top.

Es nezinu — miesa,
smiltis, vai straume —
viss viens.
Es kūstu un kvēloju,
dziestu un plūstu
kā vējš.

Šalc šalkas pāri,
un strāvo strāvas,
milt dzīvības spēks ...
Es gribu celties
un atmosties visa
reiz asnos kā klājs.

Es ierokos zemē
dzīļi pie saknēm —
es gribu augt.

ZEMES VĒJOS

Sāpes tevi šausta —
prieks
ekstatiski paceļ, atmet —
lieks.

Zemes vējos visu laiku trīs
Gars kā zāle asa,
Visu laiku zemes vējos trīs.

SPOŽA DIENA

Cik spoža diena laižas zemei pāri!
Ar kāri

Gars elpo spējo dvesmu.

No sniega kūstošā ar irdo dzesmu

Tek ūdens pēdās manās urdzot vāri.

Aug mākoņi un izplēnē kā dūnas.

Jau mežos ceļas mētras, lāču sūnas.

No saknēm spēks uz augšu asnos spiežas.

Kā zeme griežas!

Rit norises, un staro visas lietas —

Es pēkšņi izprotu un lasu senās rūnas,

Ar sevi pašu atkal kopā esmu.

Kā reiz jau redzētas man liekas visas vietas,

Man vežas būtība un sadrūp čaulas cietas,

Kas slēpies — gaismā sviežas.

Cik spoža diena laižas zemei pāri!

Tek ūdens pēdās manās urdzot vāri.

Kā atlaista no grūtuma uz brīdi,

Tu arī, dvēsele, nu staros spīdi

Un visas lietas.

DABĀ

Balti mākoņi un ēnas, koku zari
Upes mierīgumā apstājušies spīd,
Spāri it kā aizmiguši slid,
Piekusuši čaukstēt meldri gaŗi.
Sienāži beidz dziedot spārnus trīt...
— Mierā saliec rokas, ja kō dari.

Pasaule kā atvērušies vārti šķiet.
Dziļums caurspīdīgs un tālums it kā klātu,
Domas nedomātas pārņem pēkšņi prātu —
Viss, kas bija, būs, kas ir — nu vienuviet.
Zini vārdu to, nekad vēl nerunātu,
Zini ceļu savu, kuŗu būs vēl iet.

Dabas spēki pirmatnīgie atkal tiekas —
Izlec velns no egļu loka tumša, lūk!
Līču zālē gaŗā cilpas nesajūk,
Upei dziļumā viņš pāri peldus liekas.
Nav neviena tāda, nobijies kas mūk,
Nav nevienam tādām arī jāizliekas.

Tad no bērziem zaļiem klajā iznāk balts
Dievs ar smilgām rokā lēnu gaitu,
(Mūži gājuši pār to — kas zina skaitu —
Ja kāds minētu, tik kļūtu melis salts).
Noglauž akmeni, kas guļ, kā rāmu aitu,
Velnam labu dienu padod cēli stalts.

Un pret ozolu pie pērnās kaudžu vietas,
Gaŗas skābenes kur nosarkušas zied,
Iegrimušus tos vairs tikko, tikko vied,
Kā tie satikušies pārsprieŗ savas lietas.
Bites noreibuŗas apkārt abiem dzied,
Tvīkums neredzams no zemes ceļas cietas.

Tad, kur peldētāju atvars pretim zaigs,
Atkal nokalnē jau redz tos sēŗam blaku,
Zāļu čemi klus gar gludi mīto taku,
Gaiss no upes atnāk vēsmojoŗi svaigs.
Un kā prieka joni pārņemts mulsi traku,
Velns met kūleņus un smejas kļuvis maigs.

Zirgi sprauslodami ēnā krēpēm kratās,
Izliec kaklus slaidos, ausis stāvu ceļ —
Un kad celmu vecu velns pret kalnu veļ,
Dīvains atspulgs plaiksnās viņiem acīs platās.
Pasauli kas divās daļās svešās šķeļ,
Atkal kopā viņu apstaigā un skatās.

Līdz kā nākuši tie izzūd. Bij' kur, nē?
Aizlec zaķis palss, kas iztrūcies, gar krūmu,
Pļavā nepaliek ne pēdu, gaisā dūmu,
Tikai tuvāk it kā debess pamale.
Un par sāpēm dziļām un par domu kļūmu
It kā jaunām jūtām mostas dvēsele.

Mierā saliec rokas, ja ko dari —
Sienāži beidz dziedot spārnus trīt,
Spāri it kā aizmiguši slid...
Klusi saprazdamies dabā runā gari.
Upes mierīgumā saskanīgi spīd
Balti mākoņi un ēnas, koku zari.

PUSDIENĀ

Trīc gaiss no saules kvēles,
Čab ciņu zāle asa.
No vēsās vilku mēles
Sen nozudusi rasa.

Ne vēsmas jūt, ne vēja.
Vai diena pamirusi?
Uz celma melnūksnēja
Guļ čūska saritusi.

Veļ muti sārtu platu,
Kā sakustas un ceļas,
Tad sastingušu skatu
Tā pati sevi dzeļas.

Te nāk kāds, pašķiŗ krūmus,
Krit stāvu versme balta —
„Vai māņus redzu kļūmus?“
„Vai vaŗa nauda salta?“

„Kas noņem tā kā spēķu,
Vai stunda ļauna pilna?“ —
Vīrs atmin vecu grēķu,
Un smagi ceļas milna.

Kur acis bij un zobi —
Ne aste tā, ne galva.
Tik lokās zvīņu robi
Kā sajukusi alva.

Spīd mētrās ogas kairi,
Aiz sila atskan vāles.
Grimst dūņās visi dairi,
Tik lēni kustas zāles.

MANS EZERS

Kas tevi te ir pametis,
Mans ezers, Dieva spogulis?
Kā sudrabs zaļi apzaigots,
Te spožs, te it kā apmiglots
Tu spulgo viens pret debesi
Un uzņem sauli, mēnesi.
Kad tie pār tevi lēni brauc —
Tu viņu starus nesajauc.
Es arī tevī lūkojos,
Ar ko vien vēlos satiekos.
— Slīd vasara uz mākoņa
Tik viegli balta, klistoša,
Ka domā — nokritīs paties,
Un kā gan viņa izglābsies? —
Te pārskrien ātru putnu bars,
Te apspīd tikko plaucis zars —
Tas meža rožu jaukais krūms,
Kas līksmo, ja tev prāts ir drūms.
Te apņem visu gaismas loks,
Labs liekas cilvēks, zvērs un koks.
— Kas tevi te ir pametis,
Mans ezers, Dieva spogulis?

MEŽI ŠALC

Klausies, kā Latvijas meži šalc
Vasaras šalkoņā savā.
Sili un vēri, un birztaļas šalc
Debesu zilajā skavā.

Smiedamās vasaras diena brauc
Saules kumeļiem spožiem.
Bērzi noliecas, apses ko sauc,
Saķer aiz sudraba grožiem.

Viesulis griežas jau sacēlies,
Vēsmaš lodā un lokās.
Ēnā ganuzēns apsēdies
Klausās, atspiedies rokās.

Dvēseli vārīgas skumjas klāj,
Sapnī viss vēršas un maldā.
Pati Laima kā slēpdamās māj,
Gaisi dūc mūzikā saldā.

Meži, meži tā vasarā šalc
Pāri par Daugavu, Gauju,
Sili un vēri, un birztaļas šalc
Valodu mulsu un strauju.

LIEPZIEDĀ

Liepas zied...
Zeltainā vainagā pelēkās mājas.
Velti velti auj kājas —
Liepas zied...

Liepas zied...
Vasara apliek tev rokas,
Noņem ziemu no pleciem, sirds moka.
Liepas zied...

Liepas zied...
Medainas vēsmas lido un staigā,
Pati dzīvība atveras maigā —
Liepas zied...

Liepas zied...
Kā zeltainas acis pār tevi liecas...
Velti, velti prāts projām kur tiecas —
Liepas zied...

VASARĀ

Upe skanēdama rit gar krauju,
Sirdi vieglumam un līksmei ļauju.

Laistās debesis ar gaisiem tāliem,
Aizdūc bites pāri siena vāliem.

Eglēs nemana ne vēja pūtu —
Kā lai ziņas saņemtu un sūtu?

Tikai vālodze kliedz gluži traka:
„Sausa mana rasas lapas aka!“

Un pret alkšņiem izbijusies sviežas,
Lapas jūkot pelēkbaltas griežas.

Plāvējs apstājas un klausās bikli:
„Drīz ar mākoņiem būs zilie stikli! . . .“

„Kur tas laiks, kamēr jau ir par silti,
Kauli putētu, ja samaltu, kā milti! . . .“

(Palika viss tomēr tā kā bijis,
Netika vis trešā dienā lijis.)

Upe skanēdama tālāk palo,
Smilti vērpjas, saknes grauž un skalo.

Vēži ragos saķerdamies cīnās,
Sisenis dej malā zaļš un brīnās.

RĪTA LŪGSNA.

Jūlija rīta debesu krāsa,
Zeltainais liepas zieds!
Pasaule liega margo kā māsa —
Atvēries liepas zieds.

Pēdējā zvaigzne nodziest, kas dega,
Klusumā izkūst un rīst;
Liepas platlapainā, tumšzaļā sega
Medaina svīst.

Viegļas un slaidas pār silu kā strēles
Mākoņu laivas slīd;
Velgas pār lapām ziedstarainās mēles
Dievišķi spīd.

Meitene jauna iznāk no mājas —
Prāts, kādēļ vērties tik maigs? —
Zāļu stiebroš tai sapinas kājas,
Ietrīsas vaigs.

Apņem tā koku vārīgām rokām,
Vārdus kā bīdamās liek:
„Celties pret dzīvības laimi un mokām,
Liec, lai man tiek!“

„Jūlija rīta debesu krāsa,
Zeltainais liepas zieds,
Pasaule, liega man esi kā māsa,
Veries kā liepas zieds! . .“

— Sašūpo gaisu dziļdziļas alkas,
Gars it kā vieglumā vīts,
Pašķīras zari kā zeltainas šalkas,
Zviļojošs izplešas rīts.

DZILNA

Klausies, dzeguze kur tālu zvana!
— Silā dzilna savas govīs gana.

Zili melnas visas un bez ragu,
Kājas zemas — vienu pašu nagu.

Zari brīkšķēdami lūzt un šķīras,
Kad tās upē iebrūk meklēt dziras.

Iznāk klajumā, kur zāle čemos —
Citas ēdīs, citas stāvēs, gremos ...

Citas piekalnītē nometas uz ceļiem
Rīta pienu izzīdināt teļiem.

Citas apstaigās un izslauks dzilna —
Mazā slaucene — būs lielā pilna.

Saule vēl arvienu kāpj uz augšu —
Lai vēl, lai ... gan savas govīs slaukšu ...

Acis aizlipušas pašas cieti — — —
„Rieti, mana tolpierīte, rieti! ..“

Sapņodama nomurmina dzilna:
„Mazā slaucene — būs lielā pilna! ..“

Pēkšņi it kā nodrebētu zari —

„Dzilna, ko tu dari, ko tu dari?“

„Kur tev lopi?“ — neredz vairs neviena,
Egles mēmas, it kā tumša siena ...

Miegu notraukusi it kā vēdas,
Metas dzilna meklēt govju pēdas.

Velna sēta guļ aiz purva klusi,
Pēdas nogriežas uz viņa pusi.

— „Nav jau, nav — par velti meklē dzilna,
Kūts man šķeltu nagu govju pilna!“

„Redzi — ragus vien tik ceļ un slaista,
Skaista mana suga, varen skaista! ..“

Vēl uz sliekšņa cirvis, izkopts asa —
Dzilna nesaprot, tik raud un prasa:

„Govju manu, govju, melnu, zilu! ..“
Un tad laižas atpakaļ uz silu.

Visu dienu raudādama saukā,
Skrien pa silu, atkal dodas laukā ...

„Tprū — tpru, tprū — tprū, tolpiērītes, tprū — tprū!..“
„Platnadzītes manas, tprū — tpru! tprū — tpru! ..“

BURVĪBA

Jāņu zāles jau vējo bērzu birzī zem zariem,
Saulē šūpojas ēnas it kā uz zelta svariem.

It kā uz zelta svariem dvēsele ceļas un laižas —
Cauri margainiem zariem veļas pamales gaišas.

Zili ziedi pa smilgām čemuros mikli un silti
Tveļas bērziem ap saknēm, stiepjas pa irdeno smilti.

Klusu Laima te staigā, apsēžas sūnās un zālēs
Un tad raugās un skatās liegi gaistošās tālēs,

Sudrabā pelēki zaļā visa zvīlo un spulgo,
Ceļas un klusiņām runā, dudina, šalko un gulgo.

Zari glaužas ap pleciem, kad viņa paceltu seju
Svētību sūta pār laukiem, savu dievišķo dzeju.

Skudra apstājas ceļā, visu apņem kā snauda —
Saulē pie veca celma kaltējas aprakta nauda...

Tad pār pakalniem nozūd vainagos visa un plīvos.
Kas viņu redzējis tādu — ilgi virs zemes vēl dzīvos.

Vasaras burvība jaukā, kas tevi redzēja vaigā? —
Kā tu aizņemtu elpu viena pa klajumiem staigā?

Jāņu zāles jau vējo birzī zem noliektiem zariem,
Saulē šūpojas ēnas it kā uz zelta svariem.

EZERI

Latvijas ezeri spodrie, pakalnos, laukos un pļavās,
Kā jūs ieņemat visu gaismas rotaļās savās!

Koki, zāles un zari liecas jums laimīgi pāri,
Mākoņi lūkojas balti līdz ar debesu āri.

Kurzemi, Vidzemi manu, Latgali vizināt tālu
— Slava jau laižas, ai slava, it kā ar zeltainu vālu!

Cik jūsu pakrastēs liepu, vareno ozolu vīru,
Bērzu birztalu liegu, liegu kā šalcošu līru!

Zemei no malas uz malu blāzma staigā un aužas,
Jūsu spoguļos rāma — Mūžīgā seja man jaužas.

Latvijas ezeri spodrie, pakalnos laukos un pļavās,
Ieņemiet pasauli visu gaismas rotaļās savās!

KALNĀ

Zem bērziem kalnā soļi stājas man —
Deg vasara, un zeme deg pārlietu,
Un zāles runājas un klusi san,
Sirds dreb un priecājas par katru nieku.

Vissīkais stāds man pretim nāk kā draugs,
Un sūnas čukst, un glāstus vēsmo zari.
Prāts nešķīro vairs cilvēks kas un augs —
Ir kopā atkal visi dabas gari.

DIENVIDŪ

Griezumos vecos un kalumos kaltas
Klēts durvis saule balina baltas.
Apcirkņos peles klusītiņām staigā,
Labības pūķim vērdamās vaigā.
Paslieksnē Jumīs jau apāvis kājas
Raugās, kur miežu zelmenis klājas
Viegliņu, gaižzaļu akotu bārdu.
(Būs gan tur rudenī zeltainu zārdū!)
Ābeles klusušas, sardzē stāv oši:
„Esiet bez bailēm un nestundās droši!“
„Likteņa roka, kad šausta un vētī,
Zaļganie zari jūs pieņemot svētī,
Zaļganie zari un sūnainās spāres,
Klajumi, sili, purvi un āres“ — — —
— Vizmaina gaisma, pārlīst pār seju
Mūža likumu tālāk es eju...
Paēnā atnietis kājas un ausis
Sapņodams ierejas ganu suns Rausis.
Laukā, kur sapļauti veitējās vīķi,
Bezdelīga paziņ pret dīķi,
Saule, liekas, vai stājusies būtu —
(Cik gan šē visu tuvu sev jūtu!)

Liekas, ar zilgano vasaras svelmi
Daba un dzīvība veļ savu dzelmi.
Daba un dzīvība, māte vislabā,
Tā kā Tu sirdi, sirds tevi tā glabā.

DABAS PRIEKS

Dabas prieks, kam nedziest krāsas,
Atkal stāsta savu stāstu,
Līst kā zaļas medus lāsas,
Noņem bēdas kā ar glāstu,
Kā ar vieglu, vieglu glāstu.

Atkal diena ieviz staros . . .
Lēnais koks pēc ziemas sala
Krāšņi plaukdams ceļas zaros.
Ir tāds prieks, kam nava gala,
Kam nekad, nekad nav gala.

BEZDELĪGAS

Bezdelīgas, liesmu šautras,
Laižas lidu, laižas laidu —
Vēja spārnes.

Līgo laiva ūdensmalu,
Izsit zivis slaidus lokus —
Sudrabzilus.

Kalni, kalni, tāli sili...
Sadreb dvēs'le, apšu lapa,
Izlīst kvēla.

Kas tā mana dzīves pūta? —
Nolīkst zaļa pļavas zāle,
Nolīkst klusa...

Bezdelīgas, liesmu šautras,
Laižas lidu, laižas laidu —
Vēja spārnes.

VĒJĀ

Meži šalc ...
Kadēļ sirds top tik grūta?

Meži šalc un šalc —

Vai tevi projām kāds sūta? —

Vai tevi projām kāds sūta,

Vai tevi sauc? —

Vējpūta, vēja pūta

Domas tik jauc.

Saule riet,

Sūna paliek jau mikla.

Ceļi tāli iet —

Sirds kā lapa tik bikla.

LIETŪ

Jau ilgi līst,
Iet lēni smagas, mākoņainas dienas,
Smags ceļas rīts.
Zem slapjām lapām bite klusi sīc
Un domās meklē ceļu vēl uz māju...
Es ilgi, bargi pati sevi rāju —
Nevienas balss, kas mani apsauc vairs.

TAURIŅŠ

Kāds tauriņš pieķēries pie zaļa zara —
Tas mani izglāba no bedu svāra.
Tas manu dvēseli kā sajoztu ar jostām
It vieglu pacēla un palaida no spostām.
Prieks mostas lēns — tik ilgi sevī placis
Un kautrīgs atvēr savas lielās acis.
Gaišs tauriņš mirdzēdams, kur viena gāju,
Man lika pasauli sev atkal saukt par māju.

RĪTS

Jau zeme metas mikla,
Bālzaļgans krēslo klāns.
Uz tumšā ezerstikla
Plaukst blāzmas pelikāns.

Snauž niedras malā lēnas,
Un lapas zaros klus;
Tad pēkšņi sadreb ēnas
Un pāršalc atvarus.

Tiek gaisi ausmā ģiedri,
Un tāles zuz un trīs.
Kā sārti baiļu sviedri
Spīd ūdens akatīs.

Kur likšņas aizlikst dziļas,
Ap krūmiem zāles kūp,
Un lizdos putni šķiļas ...
Kā čaulas lūzt un drūp!

Un klajs un ūdens malas —
Viss mostas dzīves kārs.
It kā uz jaunas salas
Prāts mulsā kļuvis vārs.

Tad ceļas diena zalga,
Kā kļiedziens nokrīt spējš,
Un lāso lāsmās valga —
Rauj brāzmais staru vējš.

BĒRNAM

Laima, Laima, mīļa Māra, līdzētāja,
Līgo bērna šūpulīti —
Līgu—lī!

Pacel bērna dvēselīti vieglu roku,
Paver mūžu visu labu!
Līgu—lī!

Pārkrīt puķes, pārkrīt zāles Tavu taku,
Ceļu gāji, nesamini,
Līgu—lī!

Satiek bērna dvēselīte, nosalusi,
Meklē Tava glāsta vārda
Līgu—lī!

Pacel sagšu, apliec rokas sildīdama,
Noliec liepas galotnīti!
Līgu—lī!

Sila irbe, vālodzīte, lakstīgala,
Tās ar Tevi zadināja —
Līgu—lī!

Klausies irbi, vālodzīti, lakstīgalu,
Nepašķiri ļaunu dienu!
Līgu—lī!

Apklūst putni, apklūst koki, šalkotāji,
Kad tu sēdi domādama —
Līgu—lī!

Kad Tu sēdi domādama, klusēdama,
Jaunu mūžu auklēdama.
Līgu—lī!

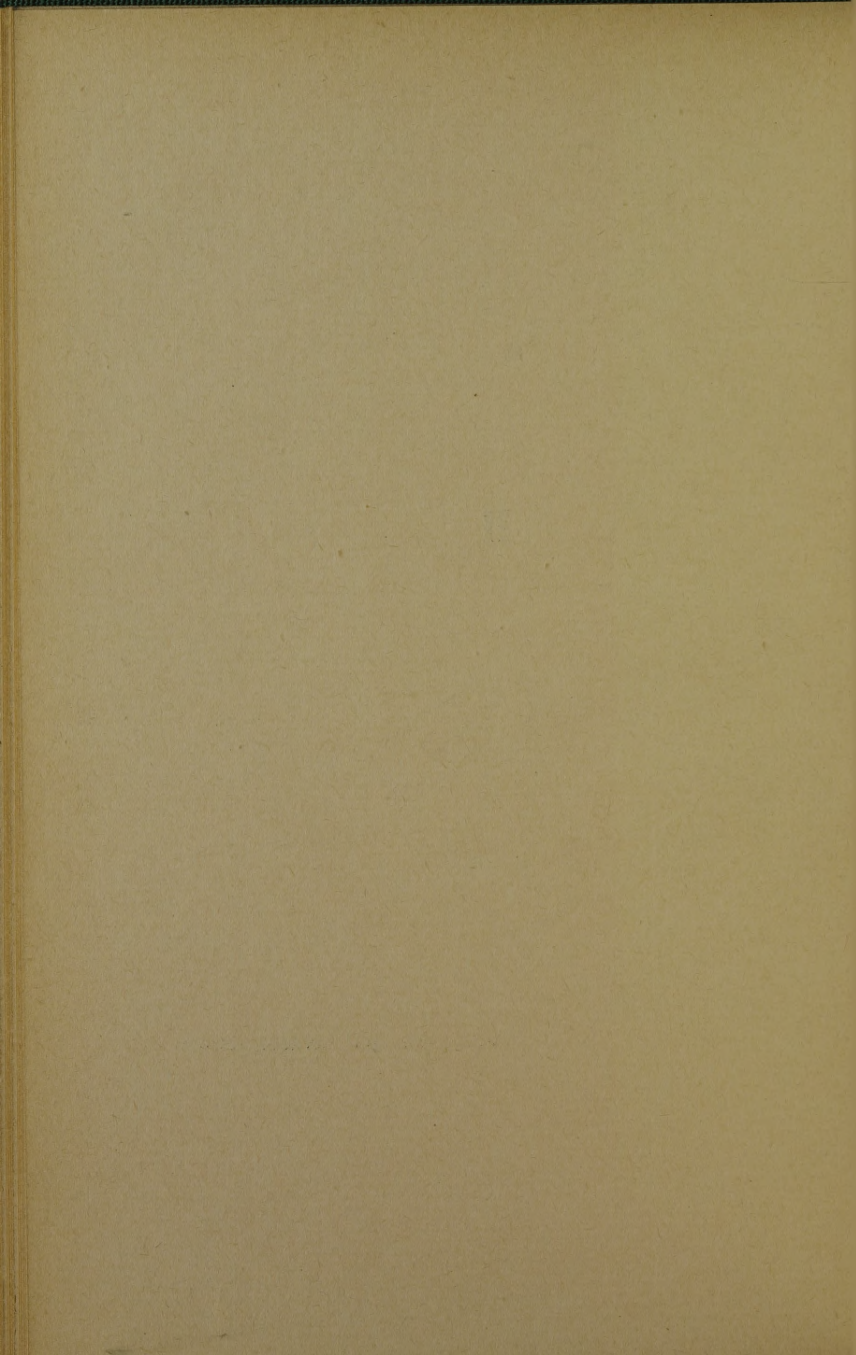
Laima, Laima, mīļa Māra, žēlotāja,
Līgo viegli šūpulīti!
Līgu—lī!

LIKUMS

Pie koka piespiežu vaigu,
Miza ir silta no saules —
Kādu valodu maigu
Vējš dudina zaros no saules...
Saknes zem zemes ko saka —
Verd dziļākās gudrības aka:
„Ir tik viens likums,
Zemē kas turamies cieti —
To zinām —
Augšanas likums.“

II

Visa zeme spīd savādos staros.

SIRDS

1.

Cik sirds ir vārīga kad dziļi mīl,
Ne vārda teikt, nevienas trokšņa skaņas,
Tā klausās, klausās it kā tālas zvaņas,
Kā sapnī iegrimusi zvīl.

Lūk, izplaukst koks, no tā nāk zeltains prieks,
No vēja šalkošanas sāpes ceļas —
Viss viegli pieskaņas un viegli dzeļas —
Cik sirds ir vārīga — tāds drebošs nieks.

2.

Guļ putniņš krūmā acis vēris ciet,
Guļ ezers lejā vieglu blāzmas rotu,
Pār pļavu nakts nāk zvaigžņu apmiglotu —
Kur gribi tu vēl iet? —

Cik maigi zāle raisīdamās dzied!
Kā valgas plaukstas lapas apņem seju,
Un klusi dzīvība šalc savu dzeju —
Kur gribi tu vēl iet? —

BĒRZU MIGLA

Nolīst siltas lietūs lāses,
Vakars raisa gaŗu ceļu.
Kur es eju tā bez mitas?
Veŗas plati, tāli lauki,
Rieta gaisma plaiksnās klusa —
Zaļganbāla bēŗzu migla.
Kur es eju tā bez mitas?
Zaļganbāla bēŗzu migla
Lēni kāpjot nāk man līdzi,
Miglo manu ceļa taku,
Apņem manu rūgtu sirdi.
Zemi apņem jauna zāle.
Zaļganbāla bēŗzu migla
Virmo liega smalkos zaros.
Apņem mani mīlestība —
Jaunu bēŗzu viegla migla.

RĪTA STAROS

Vairs vientulības nastu
Tik smagu nesajūtu —
Uz Tavas dzīves krastu
Es savas dienas sūtu.

Uz Tavas dzīves krastu
Iet viņas saņemt balvas,
Un gaismu neparastu
Tām ritos staro galvas.

VASARĀ

1.

Dreb plaukstot lēni koku gali,
Jau ceļas sārtizaļgans tvans.
Jau aizplūduši straujie pali...
Dreb plaukstot lēni koku gali.
(Par velti kapa krustu kali!)
Nāk vasara, skan viņas zvans.
Dreb plaukstot lēni koku gali,
Jau ceļas sārtizaļgans tvans.

2.

Ai, vasara, ai, gaŗā diena,
Uz tevi visi, visi cer.
Kā sabrūk ziemas ledus siena!..
Ai, vasara, ai, gaŗā diena,
Ne vairs es vientuļa, ne viena,
Tu visas sirdis vaļā ver.
Ai, vasara, ai, gaŗā diena,
Uz tevi visi, visi cer.

PLATMALE

Es redzu Tavu platmali pelēko,
Tavu platmali vējā
un smilgas.

Juglas ūdeņi zili
laižas pret krastiem —
Tev acis tik spožas
kā straumes.

Un tad es palaižu visu,
visu savu dzīvi
pret Tevi,
pret Tevi vien.

Sakustas ūdens, vējš, zeme
un zāles...
Tad viss atkal rāms.

Tik es turu Tavu platmali pelēko,
Tavu platmali rokās pie sevis —
Vairāk neko.

MEŽA ROZES

Pa silu ejam dziļu — klusums liels,
Un lēna krēsla apņem augstos zarus.
Pa skujām skudras kust un pūļos čaukst,
Un staigā liegas netveramas jausmas.
Tu noglaud koku, kas pie ceļa aug —
Es dzirdu, sirds tev krūtīs kaut ko saka,
Un sūnas priecīgas no stumbriem māj
Un mana dvēsele, kas atradusi draugu.
— Nāk mala vērdamās, iet laukā ceļš,
No pļavām vēsmas nāk ar siena smaržu
Un klajums zaļš un pāri debess plats.
Un tad tu saki savus pirmos vārdus:
„Vai redzi tu, cik gaiši ezers spīd,
Un saules ielokā tepat zied meža rozes?“
Un meža rozes noliekušās trīs
Un viegli vizuļo un veķas, veķas.

TU

Vasara
un Tu man esi,

Tu man esi —
rīta gaisma.

Sakrīt stari man uz delnām,
sabirzt pirkstos, izkūst vēsi,
pielīp plakstiem, virmo, turas —
rīta gaisma, tāla, rēna,
ūdens skaņas.

Vasara
un Tu man esi,
Tu man esi —
straumes olis.

Laižas krasti, laižas laidi,
Veņas, dodas, uldz un alo.
Zāles nolīkušas kustas.
Staigā vēsma, stari, stari —
asins lāses. —

Tu man esi —
straumes olis, rīta gaisma,
ūdens skaņas...
Tu man esi,
esi, esi...

VAKARS

Sadrūp un rožaini izplēnē saules trauks:
Visa pamale zeltainās drumslās.

Vakars.

Zālēs samulsis ievilkas miklums.

Gani nāk mierīgi sētās.

Cik klusu!

Saceļas lapas zaros un klausās —

Es meklēju Tevis.

TAVA MĀJA

Spīd lielas, klusas saulespuķes
Ap Tavu māju.
Es ilgu laiku nezināju,
Kādēļ turp gāju.

No bālizaļā, vārīgā oša
Nāk viegli stari,
Pār mani noliecas gaŗi,
Pelēki zari.

Un pieskaŗas lapu slīdošās vēdas
Kā liega roka.
No tāli plašā pļavu loka
Paceļas sloka.

Diena dzidri valga kā blāzma
Pār jumtu lejas;
Zvejnieki atnāk no zvejas
Un vārtos smejas.

Un pēkšņi caur aizbērtu gadu aili
Es redzu Tevi,
Kā Tu man zāļu gredzenus devi,
Smiedamies devi...

— Iet vasara uz rietu lēna,
Nakts top jau baiga,
Bet še uz saulespuķu vaiga
Dus gaisma maiga.

VASARAS DIENA

1.

Vasaras diena ceļas
un koki,
gaisi un krasts.
Es gaidu Tevis . . .
Trīs lēni zāles,
gars sadreb vāri,
un tad Tu nāc.
Nāk liela gaisma —
vasaras diena.

2.

Dzīvības sula
 dzen asnus un lapas no zemes
 ar līksmi,
 ar līksmi!
 Es ieklausos kosmiskos pulsos un ritmos,
 un ietveros visa —
 ar līksmi.

3.

Vakars, jau vakars . . .
 Es atgriežos mājās.
 Pļava man pielīp pie matiem
 kā elpa.
 Tu saņem man roku,
 es esmu ar Tevi.
 Ar Tevi es atgriežos mājās.

LABRĪTS

Vai Tu zini — ceļas saule,
Ceļas gaiša, gaŗa diena,
Smaidīdama apņēn zemi;
Notrauc miglu, aizdzen miegu,
Tīru rasu margo rūtis,
Liegu staru meklē sirdi,
Tavu noskumušo sirdi.
Vai Tu neatvērsi acis?
Vai Tu nepacelsi skatu? —
Varbūt viegla raisās doma . . .
Klausies — koki, zari. gaisi
Dzied un šalko jau no ausmas,
Dzied un šalko jau no ausmas:
Labu rītu! Labu rītu!
— Atņēn dienas labu rītu!

MŪZIKA

Laižas vakars saaugušos kokos,
Diena stājas, klusums lēni viešas,
Tu man esi atkal tuvu, tuvu.
Zāles, lapas raisa elpu tvīku,
Ūdens lejā zaigodamies liecas,
Ceļas mūzika pret zariem valga —
Bethovēna Pastorālā, liegā...
— Vai tu dzirdi tālu bērzu šalku?
Vai Tu dzirdi pļavu rasas baltu?
Zemi siltu, pilnu jaunu sēklu?
— Putnu balsis juklas virmo gaisu,
Nāk no lauka grieze, irbe ātra,
Ceļas cīruļi un krīt kā joņi,
Zvana dzeguze pa sila tumsu...
Bethovēna Pastorālā, liegā!..
Dvēs'le noreibusi visam veļas —
Vai Tu esi tas, vai es tā esmu?
Izgaist robežas, kas stingi vilktas —
Vai Tu esi tas, vai es tā esmu? —
Rīta smiekli sitas pretim spalgi,
Gavilējot jaucas plūdu plūdus,
Un es nezinu vairs dzīvei gala...

— Nokūst skaņas saaugušos kokos,
Laires jausma, mīlas sudrabsapis.
Aizgrimst klusa tālā debess mala,
Zaros drebēdama ceļas vēsma.

TRAUSLĀ PUĶE

Mīlestība, trauzlā puķe,
Pavērusies bālu kātu,
Pāršķēlusi mūža nakti,
Trauslā, trauzlā staru puķe!
Raugos samulsušu prātu —
Gaisma svītrā mūža nakti.

Nepaceliet kvēlē roku,
Neuzpūtiēt smagu dvašu,
Nesadrebiet, nenotrīsiet!
Nepaceliet aizkart roku —
Mirkli pazaudēsiet ašu,
Nesadrebiet, nenotrīsiet! ..

Mīlestība, trauzlā puķe —
Sapņu vizma tāla, vāra,
Plaukstot vēdini jau dzisu.
Mīlestība, trauzlā puķe!
Apklust dvēs'le dzīves kāra,
Atdod visu, saprot visu.

STIPRĀ SULA

Ūdens maigi viz pret oli,
Viz pret vāru krasta zāli.

Ko tu saki man un soli —

Straume aiznes tāli, tāli.

Ko tu saki man un soli? —

Vārdi visi ir tik irdi...

Asins silta nāk uz sirdi.

Zaļgansārti zvirgzdu grūdi

Izirst viegli paši sevis.

Saknes, asnus izsit trūdi,

Pielip dzīve man pie tevis.

Saknes, asnus izsit trūdi...

Cilā galvu purva cinis,

Sakust alksnis, lapas dzinis.

Gaisā kāds tik valgi smejas:

Zeme, zeme, saldā šūna!

Nobirst sviedri man no sejas,

Saceļ spārnus bite brūna.

Nobirst sviedri man no sejas...

Klausos, dzirdu, drebu, mulsi:

Dobju duņu dun tev pulsi.

Ceļas kvēle kā no bula,
Krīt no zara gudrā zīle.
Asins, dzīves stiprā sula,
Pašas būtes dziļā dzīle,
Asins, dzīves stiprā sula,
Atver tevī man un mīlu,
Laikiem pāri lai es zvīlu.

IESVAIDĪJUMS

Visa zeme spīd savādos staros.
Skaļos

es dzīvības dziļumos dziļos
ar būtību pašu un Tevi,
pārejot sevi.

Laižos kā lokanos zaros
bez bailēm, ka viņos

Šūpojos, raujos, kā sveķos!
Veķos

tā liktenī savā pret ausmu,
kā liesmu kvelmainās gailēs
vissmalkākās smailēs.

Pilna jaunu tapšanas jausmu
vēl neatdzeros.

Gadi, gadi iet gājienos gaŗos.
Staros

spīd radība plašajos klaidos,
pret slidošo straumi un tāli
vērš mūža gāli.

Skaņas valgi zuz zaros,
es dzīvībai svaidos,
es dziļai dzīvībai svaidos.

PRET RĪTU

Es Tevi meklēju visur,
Es Tevi brīžam it kā jautu...
Vai es maldījos toreiz? —
— Nakts vēsma pār lapām un rasu
Pāršalca viegla un velga,
Bērziem bij noliekti zari,
Tie metās pie pieres...
Zvaigznes margoja retas —
Tev apstājās soļi...
Klusums,
Dzilš dzīvības klusums bij gaisā, —
Nakts griezās uz rītu.

MĪLESTĪBA

Dziedāja sienas un palodas dūca,
Gaviles trakoja, pļavās bij pali.
Gaišumā apreiba prāti un jūtas.
Laires zelta bij pielijis kokos.
Kritu no prieka un skūpstīju zemi,
Skanēja gaisi, blāzmoja dzīve
Un mīlestība kā kalns.

TU UN ES

Ilgu laiku bijām:
mēs un mēs.

Bet nu jau jūtu plaisu:

Tu un es.

Kad runājam:

Tu saki visu,

tad es.

Un tikai reti kas saskan
par mēs.

Cik grūti un vientuļi vārdi:

Tu un es.

DZĪVĪBAI

Kam tava gaisma spīd tik saldi? —
Varbūt no tās man sāp un grūt.
Vai beidzot viss nav rūgti maldi?
Kam tava gaisma spīd tik saldi,
Kam sauc tā tavi dzīru galdi? —
Par nebūt vairāk ir vai būt? —
Kam tava gaisma spīd tik saldi?
Varbūt no tās man sāp un grūt.

NEBEIGTS JŪLIJS

Vai jau rudens, vai jau tiešām rudens? —
Nakts vēl īsa, jūlijs nenobeigts,
Bet kā bailēs satumst spožais ūdens,
Ir kaut kas, kas paslepens un steigts.
Nopļauta un sēra bišu pļava —
Tu pie jūras, es pie kalna sava.

Ir jau labi — visas vainas klust —
Kad vairs dārgāka par sevi pašu
Nav neviena. Sirds, kam taisies zust? —
Saldu, saldu rudens izklāj dvašu,
Gars jau atgriežas kā palaists krīvs,
Iztur, panes visu — bijīgs, brīvs.

Bezdelīgas, vēja griezta, pulkos,
Un gar lietustekni vijies augs —
Domas grūtas pacels, zinās, tulkos,
Būs kāds patiesībā lēnīgs draugs.
Tā sev pati meklēdama glāstu,
Laižot dienas, mierinos un stāstu.

Nevar sirds, to nevar izprast prāts —
Vai tad it nekā te nav, kas mūžu
Pastāv drošs un liegs un nenorāts? —
Ir kas draud, ko stipra neaizgrūžu,
Ir kaut kas, kas paslepens un steigts,
Nakts kaut īsa, jūlijs nenobeigts.

NEZIŅĀ

Es klausos visu nakti —
Vai neskan Tavi vārdi?
Tik ceļas skumju zārdi...
Es klausos visu nakti.

Deg debess augsta, tāla —
Kas Tavu elpu skaita?
Kā nerimst sāpju gaita!
Deg debess augsta tāla.

Pie rūtīm pieplok vēsma —
Kur Tavi soļi stājas? —
Cik tukšas manas mājas!
Pie rūtīm pieplok vēsma.

Es klausos visu nakti —
Vai neskan Tavi vārdi?
Tik ceļas skumju zārdi...
Es velti klausos nakti.

GRŪTUMĀ.

Vējš dzenā sniegu, sit pret loga rūti,
Tu savus vārdus, domas tālāk sūti —
Man sliexni pārkāpt grūti.
Cik gaŗa nakts! Kā tumsā elso koki!
Kāds pēkšņi lūzt, un logos plaiksnās spoki.
Man sliexni pārkāpt grūti —
Tu savus vārdus, domas tālāk sūti.

MŪŽA AINA

Asa zāle, akmens melns.
Vēji laižas, tāli gaisi;
Atsit mūža ainu baisi —
Asa zāle, akmens melns.

Asa zāle, akmens melns.
Purvi, purvi vien un klāni.
Kur tu mani vil un māni —
Asa zāle, akmens melns.

Asa zāle, akmens melns.
Šķeļas smagi putna spārni,
Dvēs'li atlaižu kā gārni —
Asa zāle, akmens melns.

Asa zāle, akmens melns!
Sāpju rīkstes, domu domas...
Cik vien redzu — tālas jomas,
Asa zāle, akmens melns.

MEŽA CEĻŠ

Eju dziļu meža ceļu,
Aizkritušu, mitru taku —
Kam lai labu vārdu saku? —
— Putni mēmi guļ uz zariem,
Klusums baigs kā nāves elpa,
Sirds tik smagi, dobji sitas —
Kam lai labu vārdu saku? —
Debess mācas, satumst melna,
Nav nevienas klajas vietas,
(Ai, par sevi būt cik šauril!)
Ceļas pēkšņas, aklas bailes...
— Kokiem miza ieslēdz serdi,
Zāle pati rītos mostas,
Kam lai es vēl tieku tuvu?
Kam lai labu vārdu saku? —
— Eju dziļu meža ceļu,
Aizkritušu, mitru taku.

OFELIJA

It kā putniņš saķerts viltus spostās,
Krūtīs dvēsele kā apjukusi stostās.
„Meklēju kaut ko, bet neatminu“ ...
Šinī pļavā vainagu vai pinu?“
„Vai jau ilgi, kamēr projām gāju?“
Kam šīs puķes plūcu es un krāju?“ ...
Zāle pakustina zaļo bārdu,
Bet es nesaprotu viņas vārdu ...
Nesaprotu, ko man viņa saka —
„Vai kāds miris jau, vai kapu kādam raka?“
Vēji šalko it kā tāli zvani ...
„Hamlet, vai Tu viņus nesamani?“
„Kādēļ Tu tā mani sabaidīji?“
„Aicināji, pats jau projām biji? ...“
Visu aizklāj it kā miglas siena —
Skatos, lūkojos — pavisam viena ...
Vītoli, snauž dīķis, putnu sala ...
„Kur es, kur?“ — Tik vilņi vilņus dala.
Ziedi, vainagi vēl šūpojas un zari,
It kā spogulī krīt spožie saules stari.
Ofelijai sapņus aiņā jaunus, saldus,
— Karaļpili skumjas apklāj galdus.

BĒRES

Redzu atkal ainas ainās saistās
Dzīve kā tā rīst!

Pelēks vakars tumstot logos laistās,
Dziļas sēras līst.

Bērzi malā, alkšņi pagriež sejas —
Ko tie raud? —

Kad tu mierīgs sev uz mūžu ejas
Veļu krustu spraud.

Tagad piepildīta tava tiesa,
Viss, kas teikts.

Šķīras pasaule no sava viesā —
Paliec sveikts!

Tagad piepildīta tava daļa
Mierā plaukst.

Zālē rasa sagulst pelēkzaļa,
Man tiek aukst'.

RĒTAS

Koki lēni aug un riešas,
Cietā zemē ielaiž saknes,
Izdzen asnus, lapās sitas.
Sirds, no kā tu kļuvi smaga?
Kur tu ņēmi savu postu? —
Upe zvirgzdus skalo sārtus,
Debessmala blāzmo tāla,
Putni laižas loku lokus . . .
Katra lieta spuldz ar sevi.
Sirds, no kā tu kļuvi smaga? —
— Izgāž vētra lielus kokus,
Ilgi, dziļi sāp tās rētas.

VĀRĪGS PRIEKS

Jau aiz loga rītos dūjas dūc,
Griežas laiks uz pavasaŗa pusi.
Sirds, kas ilgi bija noskumusi,
Viegli atplaiksnās kā rūts.

Tak tāds straujums neceļas kā jausts,
Kaut no tāliem tālumiem nāk vēji,
Lēni raisās prieks, ne vairs tik spēji,
Kas zem ledus gulējis kā lauzts.

Senas ainas sastop atkal skats,
Senas ainas nāk kā putnu bari,
Salīgojas brūnie koku zari,
Atmirdz smaids, spīd ūdens klajums plats.

Vai tā mīlestība tava atkal māj —
It kā blāzmas rožu liegā dzeja? —
Pēkšņi satumst mēmās sāpēs seja,
Ceļi tāli, tāli — velti māj...

Satumst atkal sevī valgā rūts —
Sirds top dziļi, dziļi noskumusi,
Laiks kaut griežas jau uz gaišo pusi,
Kaut aiz loga rītos dūjas dūc.

EZERNIEDRA

Es flautai laužu ezerniedru, —
Kur sirds lai pati sevi liek?
Vējš šķīro asu zāļu šķiedru,
Es gaidu tāla rīta sviedru —
Varbūt no gaismas vieglāk tiek.

Kas plaucis, nobirst, sāpes gaina
Un šķīras, kas tev labs un draugs.
Varbūt tā tava pašas vaina,
Viļ vizot dzelme atvaraina,
Un sevī nodreb ūdens augs.

Cik bezlaicīgi laižas gadi!
Kas gribēs vēl pie tevis sērst?
Kur ir, kas tavi dvēšles radi?
Ko saņem līksmi — tālāk vadi, —
Nekas šo gaitu nespēj vērst.

Gaiss plaiksna gaismu tālu, dziedru,
Varbūt tas miers, kas lēni nāk.
Kā pūku aizpūš sapņu šķiedru...
Kā draugu dārgu, ezerniedru
Lai sirds nu ilgi turēt māk.

LŪGSNA

Vakara miers,
Tu, kas torņos skani,
Vakara miers,
Nāc ar mani!

Nāc ar mani,
Sāpes krūtīs lai stājas!
Tev ir tik saldi zvani —
Es ilgojos mājas.

MIERS

Es redzu, kā satumst priedes,
Es dzirdu, kā klusums nāk
Un smiltīm aizvelk sliedes —
Ir vakars jāiesāk.

Ar miglu, ar vieglu ēnu —
(Ne blāzmas, ne zvaigžņu jūt)
Miers ceļas pār mani lēnu,
Ne vairs kas sāp, ne grūt.

PLAVĀS

Ar jums es staigāju reiz pļavās,
Bij vasara, bij saules laiks.
Un bites zuzināja dravās,
Un prāts bij kļuvis pārāk maigs.

Un šķita — alku pilnā dzīve
Sev vienai pašai tukši skan.
Kā debess zilgmē putna brīve,
Ar jums tā kopā vērās man.

Bet kalnus apņēma gravas dziļas,
Kur saulei ēnās jānoriet;
Un ticot daudzreiz jāpieviļas —
Kas vainīgs tur, kas? — pasakiet.

Vēls rudens tagad plašās pļavās,
Drīz ziema būs, jau vējo sniegs.
Es raugos atmiņainās savās,
Un mani apņēma gaišums liegs.

Ne sāpju vairs, ne sirdī naida —
Kluss sveiciens lai no manis jums.
Lai netraucē, lai nesabaida
Šis senā sapņa minējums!

VĒLĒJUMS

Šorīt saule agrāk cēla vaigu,
Gaŗāku Jums pašķirdama dienu,
Vēja vēsmu atnesdama svaigu,
Vēja vēsmu aizdzīt biedu baigu,
Lai Jums staigāt kā ar gaišu zaigu
Šodien, rītu, parītu, arvienu! . . .

III

Tik nemanāmi lapas trūd . . .

NEMANOT

Visos mežos aug jau sēnes,
Paceļ galvu zemes pīšļi,
Pelējumi gulējuši
Ilgu, nemanīgu miegu.

— Staigā lieti sīki, smalki,
Raso rītu agrā migla
Baltu spalgu piesviedzama
Klusā meža tālo kaktu.

— Saule nemanāmi noplok,
Aprauj savu dienas gaitu,
Noliec zaru, noliec vārpu,
Noglauž pļautas pļavas ziedu —
Atālpuki, sniega zvaigzni,
Saldi parūgtenu smaržu...

Ezers ilgi kūp un pūšas,
Nokrīt brūna alkšņa lapa
Man uz mikla meža taka —
Negaidīta rudens zīme.

— Tu jau aizlaidusies pāri,
Zelta dienu smalkā šalka —
Nedzirdēju, nemanīju...
Tu jau aizlaidusies pāri...

KLUSI TONĪ

Stāv koki pulkos sazviluši,
Ir nakts un bijīgs zemesklons.
Deg tālais zvaigžņu Orions,
Un apmulstu es arī gluži.

Es nezinu vairs, kur man mājas ...
Pa upi ātra straume steidz.
Kāds ceļas kur, kāds dzīvi beidz,
Un vēsums mierīgs pāri klājas.

Es redzu — kāpj vēl kāds gar krauju
Un aizvirzās turpat un zūd.
Tik nemanāmi lapas trūd!
Tik nemanāmi, ko es rauju ...

Ko domā saknes zemē klusas,
Ko domā akmens malā plats?
(Cik daudзреiz aplam klaiņo skats!)
Vai nebaidās vairs sniega krusas? —

Es jautāju un atkal eju, —
Ne aiziet kur, ne kur vairs klūt.
Šķiet, visi reiz grib klusi būt
Un vērt aiz sevis vārtu treju.

Tā palaižu šo nakti visu,
Pie zemes liecos, krūmiem klāt.
Sāk migla smalka smidzināt
Caur tālu zvaigžņu vāro dzisu.

SIRDS NEMIERS

Jau vecās ābelēs skrien rudens vējš,
Un augļi krīt pa nakšu gaŗo tumsu.
Ir noziedējis viss, kā nozied mūžs,
Kā apdziest acis Tev, kā sadeg laiks.

Vai priekšā vairs nekā? Vai bijis viss?
Kā apskaidrība vēsa nokrīt sniegs.
Tik sirds vēl nemierā kur traukties grib
Un mirdzēt raujas tālās debesīs.

DOMAS

Nogulst vējš gar ūdens malu,
Alo kurmis savu alu,
Bet man domas kā gar skanstīm,
Pēkšņi kļuvušas tik ašas,
Raujas prom no sevis pašas,
Projām, pāri kailām skanstīm.

Vēl no lēna zemes vaiga
Gaisma silta spīd un zaiga,
Bet man sirdij top tik rūgti,
It kā stingos nāves klajos
Vērtos tāli līdzienājos,
Sirdij top tik rūgti.

Netur vairs neviena lieta.
Bite atšķirta no spieta,
Sviežas viena visam pretim —
Kur neviens nav soli spēris,
Kas tik baigi klus kā vēris —
Viena, viena visam pretim.

Kaut vēl gribas kādas balvas,
Koki augstu paceļ galvas.
Mostas grūtas pašas vainas,
Aizviļ mieru — labo draugu,
Logi, durvis pilni spraugu.
Ai, cik grūtas pašas vainas!

Kas var iedot tādu spēku,
Kā vēl saglābt mūža ēku? —
Velti gaidi ko no cita.
Nedzīs zeme asna skostu,
Viss var aiziet tā uz postu,
Ja tu gaidi ko no cita.

Nogulst vējš gar ūdens malu,
Alo kurmis savu alu,
Bet man domas kā gar skanstīm,
Pēkšņi kļuvušas tik ašas,
Raujas prom no sevis pašas
Pāri kailām, tālām skanstīm.

ĒNA.

Kur tāli ciemi, kur vieglas pēdas? —
No zemes ceļas bēdas,
no mājas.

Ko turies sirds vēl? Sirds topi lēna —
Pret tevi tava ēna
nu stājas.

Tā aizaug ceļu, tā tevi gaina,
Kā tavas pašas vaina,
kas sūra.
Kā liesma cērtas, kā uguns mēle,
Ne zaļā odze — dēle
tā dūra.

Kas labs no sevis, tas nezin posta,
Skan gaiši ziļu josta
un smejas.
Ar gaišu veldzi viz pilnas sauļas,
Un liegums nenoraujas
no sejas.

Bet tava ēna tev aizaug ceļu,
Tev māja pilna veļu
nāk baigu —
Un rudens lapas ar tumšu šalku
Sit kapu smilti smalku
pret vaigu.

BAGĀTS VAKARS

(1933. VI.-25.)

(Annas Brigāderes piemiņai)

Debess pilna bija lielas gaismas,
Sārtos blāzmoja pret rieta pusi
Lielī mākoņi kā šķilas un kā plaismas,
Tērvete bij straujā apklususi.
Ainas satraukta un gara kaismas,
Jūs, pār acīm roku pārlikusi,
It kā jaismās dīvainās — kas būs? —
Sprīdišos reiz saņēmāt tā mūs.

Egles tumšas vēsmoja no lejas,
Priedes sacēlušas zarus klaidus;
Un gar sienu kāpjot ipomejas
Vizināja vieglus, lēnus smaidus.
— Dvēs'les spēku spēles Jums uz sejas
Tad es redzēju un it kā baidus,
Jo pret blāzmu spīdēja kā jumts
Viss, kas dārgs, par ko bij dziļi skumts.

Un kad vēlāk sēdāmies pie galda,
Kad jau tumsa klāja dārzu, āru,
Kokos cēlās vēja šalka salda —
Kāda atmiņa Jūs padarīja vāru.

„Kas sen miris — atkal dzīvs un valda“ —
Teicāt Jūs — „nāk auklēt dvēs'li bāru“ ...
Pieminējāt Blaumani — cik liegs —
„Bagāts vakars“ — teicāt — „salds būs miegs“...

— — — — —
— — — — —
Bagāts vakars ... Norimst putna klaiga ...
Upes gravā lēni žužo liepas ...
Viesturkalna teiksma izplaukst zaiga,
Miglā baltas rokas it kā stiepjas.
Blāzmojums vēl kvēl uz klusā vaiga ...
Vai tas kalns, kas sauc, vai teic ko liepas?
„Anna Brigadere!“ ... „jā jau, jā“ ...
— Bagāts vakars iegulst mūžībā.

VĀRTOS

Vējš un vakars saplosa mākoņus zilgani sārtus —
Atver un aizver bezgalības tumstošos vārtus.
Miera nav. Ne uz vietas palikt, ne iet.
Vai tā saule sacel šo nemieru baigo, kad riet?
„Viss, viss par velti — vai tu esi virs zemes, vai ne“ —
Vējš rausta mākoņus — paceļ un nosviež pamalē.
Vējš rausta lapas no kokiem, bālušas agrīnā salnā —
Paceļ un nosviež ielejā — augušas kalnā.
Mūžības vilņos es veros zilgani sārtos,
Šaubās un neziņā stāvot nāves un dzīvības vārtos.

RUDENS SAULĒ

Es sildos vēlīnā saulē
Ezera krastā kur priedes —
Vasaras smiltis jau mitras,
Virši jau nozied...
Domas vientuļas staigā,
Ceļus tālus un gaŗus tās aiziet.
Velti es gribu tās nelaist,
Velti es mācu tām saprast:
„Mīlestība ir ātra un īsa —
Viss pāiet,
Griežaties ziemeļos lēnām —
Nāk rudens“...
— Ceļus tālus un gaŗus tās aiziet —
Nedzird, ko mācu, ko saku.

PĒDĒJIE PUTNI

Pēdējie putni jau aiziet,
Koki bez lapām —

Būs ziema.

— Purva sūnās baltajās

Dzērvēnes ieslēpjas rožainās,

Pēdējie putni jau aiziet...

PĒDĒJĀS LAPAS

Vasaras lapas krīt kokiem,
Kaili top pelēkie zari,
Klusums dziļš paceļas gaisā...
— Veļi nāk naktis ar miglu.

Pieklauvē viegli pie loga,
Ieveļas mīksti pār sliekšni
Un dzīvajos iejūk.

Nav nekā dalīta, šķirta —
Trūdi nogulst pār saknēm,
Apklājot ieslēptus asnus;
Dzīvība saplūst ar nāvi,
Apņem kā sapnis, kā jausma,
Apņem un apmāj, un patur...
Pēdējās lapas krīt kokiem
Un paliek par zemi...

VEĻU LAIKS

Veļi staigā — satiek te uz taka,
Te pie akas, te pie klēts, vai pirts.
Smagi pielijuši lēni grimst un veļas,
Vālos, kamolos un viļņos platos.
Tēvu tēvu, vecu radu pienāk sēta,
Visa māja pilna senu rakstu.
Vilnas grozos apsēdušies mikstos,
Citi atzviluši linošos pērnos,
Kaut ko dudina un klusi stāsta —
Pajumtēs un ēkās, visās malās...
Zemes māte pati stāv pie vārtu,
Pelēks vaigs un smagi acu plaksti,
Priekšauts pilns tai rudu miklu smilšu.
Velku elpu — tikko ceļas krūts —
Bālu miglas rozi smaga roka plūc,
Zemes māte sprauž pie manas krūts.

RUDENĪ

Vai tas rudens vējš, kas sauc un sāj?
Vai tā tumsa naktī nolauž kokus?
Vai no mūža kalna dzīve kāpj?
Vai varbūt es nesaprotu jokus?

Liekas man, aiz ūdeņiem kāds mirst,
Aizsalst krūtis, izkrīt acu stikli.
Ai, cik grūti jaunu namu cirst,
Ai, no mokām matu gali mikli! . .

Sārto saules bērnu aprij vilks . . .
Kaut vēl dzirdēt medinieka ragu!
Bēdu laiks nāk pretī smags un ilgs,
Aizbeŗ dienas plato zelta vagu.

ZIEMA

1.

Nobirst puķes, nosalst zāles,
Kokos ķēras sniegs.
Aizver, aizver savas durvis —
Ziema klāt.

Tumsā sakrīt dienu teltis,
Irst kāds sakars gaišs.
Tālāk brienu savu ceļu —
Ziema klāt.

Sniegi cērtas sejā asi —
Vairs ne salst, ne sāp.
Dziļi sirds sev glabā ziņu —
Ziema klāt.

Velkas laiks pa dziļu ziemu,
Maldās vējš pa klaju lauku,
Kā bez cerību, bez acu,
Lēns un smags.

Stājas nakts pie mākoņkalna,
Apsnieg meži, apsnieg ciemi,
Apsnieg visi tālie ceļi,
Apsnieg mūžs.

3.

Salta tumsa plok pie rūtīm,
 Raustās koku šautrie zari,
 Un kā tāla rūsas šķiezna
 Noblāv diena.

Tu kā akmens tālu aizmests,
 Ieputināts, ieslēgts sevī —
 Viens un viens.

Nodimd tāli smagi soļi,
 Plaši rokas izpleš baisma,
 Salta tumsa, vētra klaida...

— — — — —

Saņem visu miera sirdi
 (Ziema šķeļ ikvienu gadu),
 Miera sirdi stipru, cietu,
 Sniegu, vētru, nāves ledu.

PAKALNĒS

Pa piepūstām pakalnēm brienu
Jau kuŗo dienu.

Sniegs pajūk nokrizdams no zariem,

Saule noslēpjas bālganiem stariem,

Un grūtums uzliek savu roku.

Ar kādu nolīkušos koku

Es sāku valodas par ceļa taku.

Vējš norauj vārdus, ko es lēni saku,

Un tā pa piepūstām pakalnēm maldos un brienu

Jau kuŗo dienu...

SĀPES

Migla, migla visu rītu,
Visu dienu, vakariņu,
Apdziest meži, saņūk kalni ...

Ko gan migla ir tik liela?
Ko gan diena ir tik īsa?
Kādēļ sirds man smaga?

Kaķīšam bērns nomira
Ziemas svētku vārtu priekšu,
Visi meži meta miglu ...

Nakts un tumsa apber dienu,
Nolīst klusas ziemas sāpes,
Gaidi gaismas, sirds!

CEĻĀ

Iet vilki silu kaukdami,
Trūkst sniegā mēness stars.
Iet vilki silu kaukdami,
Lūzt baiļodamies zars.

To zini ceļā laizdamies —
Viz gaisma, briesmas draud.
To zini ceļā laizdamies —
Sāc — beigu neapjaud.

Viz sliedes, snega rotaļas,
Sirds kvēla strauji ceļ.
Viz sliedes, sniega rotaļas, —
Sals asi cērt un dzeļ.

Cik blāzmais ledus spoguļo —
Dziļš ūdens klusi sauc,
Cik blāzmais ledus spoguļo —
Kāds baigums prātu jauc!

Vai jautā — labāk nejautā —
Kur trauksmei stāties laiks.
Vai jautā — labāk nejautā —
Mēms mēness bālais vaigs.

Iet vilki silu kaukdami,
Nakts vētra tālu tūkst.
Iet vilki silu kaukdami,
Un sliežu laidums trūkst...

SATRAUKUMS

Ir nakts,
Es klausos vējus,
Zemes griešanās vējus no poliem.
Zvaigznes deg spulgas, un mēness
izkausa ēnas no kokiem un kumpainām ēkām.
No sila tumsas vilks izlien, sacēlis ausis,
Klausās un iekaucas žēli.
Meteors pēkšņi krīt, izirdams putekļos spožos,
un zvaigznes sagriežas aukainās virpās
pret sniegu.
Zemes griešanās vēji no poliem
satrauc šo nakti.

ILGAS

Es gaidu sniega,
Es ilgojos ziemeļvakaru vēja.
Ilgi jau sēžu un raugos es rūtīs,
Tumsušās debesis gaismu vai sūtīs.
Es gaidu sniega,
Es ilgojos pārslaina, spārnaina vēja.

Vakara krēslā,
Smeldama ūdeni ledainos spaiņos,
Klausos es tālumu, klausos un gaidu,
Gaidu kā sapni, kā aizmirstu smaиду,
Gaidu es sniega, kas lidos un daiņos
Vakara krēslā.

Šī tukšā ziema!
Visi darbi apsīkst, ko sāku.
Brīžam šķiet locekļus izstiept nav telpas.
Naktīs nerodu miega, ne elpas —
Kā lai dzīvot vēl māku? —
Šī tukšā ziema!

Sniegainās straumes,
Puteņu valoda siltā,
Brāzmainus plūdus sacel man krūtīs.
Ilgpilna raugos es tumsušās rūtīs —
Ceļaties sniegainās straumes,
Puteņu valoda siltā!

SNIEGA DZIESMAS

1.

Noliec galvu asie zāļu stiebri,
Krīt pār zemi pirmais sniegs.
Sāpējis kas ilgi nu top liegs,
Liegs pār visu nosnieg pirmais sniegs.

Miera pūkas aplīp jumta smaili,
Visas vainas piestājas un rimst,
Noliec galvas asie zāļu stiebri,
Krīt pār zemi pirmais sniegs.

Atkal nāk no mūžības kā miegs,
Pāri laukiem, pāri tālām pļavām —
Ass un vējains sniegs.

It kā meklēdams sev mājas, mitas,
Cērtas namu durvīs, logos sitas.
Sirds, ko drebi tu, ko drebi sirds?

Snieg,
Cik jau ilgi snieg!
Snieg un snieg...
Aizmiršanās dziļa nāk
Un miers.
Tikai pašas māja
Vēl caur pārslām spīd.
Snieg un
Snieg...

AIZMIRSTS PRIEKS

Stājies vējš —
Tik baigs,
Kas nemierspārnus sita.
Nāk klusumlaiks,
Nāk ziemas svētku miers
Un sirdij gaisma cita.
Nāk aizmirsts prieks.

ZIEMAS SVĒTKI

Vai tu dzirdi, vai tu mani? —
Skan jau ziemas svētku zvani...

Laižas tie pa zvaigžņu āri,
Laižas gaviļēs tev pāri.

Vai tu dzirdi, vai tu jūti?
Kur tu savas domas sūti?
Galvu liec pie zemes pliena —
Gaidi — ausīs atkal diena!

Atkal diena būs ar tevi —
Tai tu savu sirdi devi...
Vai tu dzirdi, vai tu mani? —
Skan jau ziemas svētku zvani...

ZIEDS

Balts vēras puķes zieds
Uz mana loga,
Uz mana loga balts.
Un visu dienu spīd,
Spīd visu dienu
Kā dīvains malds.

Vēl ārā ziema stingst,
Vēl diena īsa —
Kas plaucē to?
Ne saprast, zināt var
Kas tas par spēku,
Kas izlolo.

Un kad jau vakars tumst
Un aizsalst rūtis,
Mans kakts vēl gaišs.
To gaismo ziediņš kluss,
Tas vien to dara —
Visbrīnišķais.

MEŽA PUTNI

No sila tumsas tukšas, no dziļas
Pa ziemu
Brauc meža putni, brauc tālu
Uz ciemu.

Viz sarkankrūtis zaigi, viz stērste
Ar cilti,
Un sīļa spārni ar sniegu
Un smilti.

Vai jūti sirdi savu, vai dzirdi?
Kā laižas!
No zariem sarma kā plīvas
Krīt gaišas.

Šķīr ceļu alkšņi rudi, šķīr kārkli
Un vada
No dienas sūras pie drauga,
Pie rada.

Brauc meža putni, brauc tālu
Uz ciemu,
No sila tumsas tukšas, no dziļas,
Pa ziemu.

PUTENIS

Puteņo viegli...
Zaķi cilpo pa pļavu,
Zaķi priecīgi ausās...
Sirds mana tālumu klausās,
Sirds mana satikt grib Tavu —
Puteņo viegli...

Palejas, kalni,
Visas pamales garo,
Dudina gaiši un līksmo.
Es Tavu dvēseli satieku tvīksmo,
Gaiša top mana, un staro
Palejas, kalni.

VAKARDZISUMS

Nozvaigžņojies vakars nāk no lauka.
Beidzies atkal dienas rēnais risums.
Vizmo krēslas stundas dzisums,
Vizmo visums.
Pielīst sirds no gaišā miera trauka.
Tālā malā — „Vai tā atmiņplauka?“
Tālā malā joņo sniega auka...
Aizbirst, aizputeņo senais risums.
Vizmo nozvaigžņojies vakardzisums,
Vizmo visums.

UPE SNIEGĀ

Klus ceļa oši apsniguši,
Pa miglu mēnesnīca bried;
Pie ledus galvas pielikuši,
Mēs klausāmies, kā ūdens dzied.

Ar rokām atrušinām sniegu,
(Cik gudri daba dzīvot māk!)
Dzied ūdens kā pa sapņu miegu,
It kā no tāles skaņas nāk.

Pie oļa olis viegli sitas,
Pie malas vilņi plīstot uldz,
Nāk zivis lēnām cit aiz citas,
Un zvirgzdi pajukdami guldz.

Čaukst sarmā pērnās vilku vāles —
Lūk, zvaigzne uzaususi trīc.
Kā gaŗas bāli zaļas zāles
Pār pļavām miglā stari stīdz.

Mūs apņēm ziemas klusie stāsti,
Miers dziļš un nakts, kas zaros gul.
(Cik tālu naidis un tumši lāsti!)
— Dzied upe sniegā: bul, bul, bul...

ATBILDE

Zem sūnām sapņo ciņi,
Zem sniega mētras klus.
Nes ziema skumjas domas
Un gaŗus vakarus.

Es prasu upei gravā,
Kā ledos dzīvot var.
Tā atbild man kā miegā,
Kā sapņos: var. var, var . . .

Un visus sēkļus pārtek
Un visus atvarus.
Zem sūnām sapņo ciņi,
Zem sniega mētras klus.

IV

Kā es tevi mīlu, zeme,
Tavu veco, rudo kūlu,
Tavu nolijušo vaigu . . .

MĀJĀS

Putni atgriežas no tālēm,
Citām svešām zemes malām
Meklēt savu pērno pērkli.

— Es šiem putniem dodos līdzī
Ar uz savām vecām mājām,
Ar uz savu mātes klēpi.

Slīpie jumti, slaidās spāres,
Stiepj man pretīm savas rokas,
Ver man viegli savas durvis.

Un es ieeju ar prieku,
Galvu piespiežu pie sienas,
Rokas paceldama augstu.

Apņem mani miera elpa,
Kas šē krājusies ap sijām —
Atlaiž visas liekas bēdas.

Un caur loga spodrām acīm
Skatu visu mūsu zemi,
Visus mūsu laukus, pļavas.

Redzu pavasara bērzus,
Kā tiem sula pil no zariem
Līdz ar rīta pirmo sauli.

Rudzu lauka zaļo galvu,
Nogulētu sniega, ledus,
Redzu paceļamies drošu.

Un es jūtu atkal spēkus,
Nezinātus, neapjaustus,
Kas pār mani gulstas smagi;

Kas pār mani gulstas smagi,
Meklēdami sevīm ceļus —
Manus nedarītos darbus.

MARTĀ

Jau no sniega raugās kalni,
Dūmo zili mežu gali,
Vēji stāsta garus stāstus.

Agrais lietus, labais brālis,
Atver spodras ezeracis,
Paceļ ziemas ledus vākus.

Un es izeju pie kokiem,
Saviem uzticīgiem draugiem,
Dzīves stipriem, modriem sargiem.

Atmostos no grūtiem sapņiem,
Uzceļos no gara miega
Gaidīt atkal pavasari,

Gaidīt atkal pavasari,
Putnus atlaižamies mājās,
Tāla ceļa svešām vēstīm.

Zeme sakustas no miega,
Gulēdama runā klusi,
Lēni runājas ar saknēm,

Lēni runājas ar saknēm,
Pavasara agrām sēklām,
Pērniem nobālušiem stiebriem.

Pērnās lapās rudens rieksti
Cieti dus pie zemes krūtīm,
Cieti piespiedušies klātu.

Kā es tevi milu, zeme,
Tavu veco, rudo kūlu,
Tavu nolijušo vaigu;

Tavu nolijušo vaigu,
Tavu vēso, mīlo elpu,
Ko tu elpo marta dienās.

Spodras tiek no prieka acis,
Viegla tiek no liksmes gaita,
Jo tu visus cel pret dzīvi,

Jo tu visus cel pret dzīvi —
Ošus, liepas, smalkos bērzus,
Visas sīkas zemes sēklas.

Aiziet ziema, aiziet ledus,
Jaunas vēsmas vēsmo koki,
Mani uzticīgie draugi.

LIELDIENĀS

Lūk, no torņiem, lūk, no torņiem kvēliem
Nokrīt nakts un ligo blāzmais rīts,
Zemei pāri, pāri sniegiem vēliem,
Negaisiem un aukām: atpestīts!

Ceļas gaisos, ceļas atkal ilgas,
Ceļas gars pret liktens likstām spējš,
Un no debessjomas, debess zilgas
Raujas laiks kā svelmains dienvidvējš.

Atviz ūdeņi un lauki, atviz kalni,
Šalko dzīvība kā plaukstošs koks;
Zarus liec pret augsto tumsas valni,
Gaismā ieliecas kā mirdzošs loks.

Gaismā, gaismā, pāri sniegiem vēliem,
Sadrūp nakts un ligo blāzmais rīts,
Klau, no torņiem, klau, no torņiem kvēliem
Negaisiem skan čauri: atpestīts!

VAKARA ZVAIGZNE

Tu, kas spīdi kā draudzības gaisma,
Austi!

Pār zemi gulusies svešuma baisma.

Pār tumstošo pasauli

Vakara sarkanā blāzmā vēji skrien neapjausti

— Austi!

Austi ar manu domu,

Spīdi pār tumsušām ailēm!

Ar savu staru zeltainām mailēm

Pievižņo dzīvības ūdeņu dzili.

Vientuļai zemei, kur sakrājies naida un lāstu,

Saki, ka mīli

Un sūti savu glāstu.

No laikiem tu esi,

No augstmiem veries un dedzi,

Visus ceļus un likteņus redzi, —

Pie tevis lai satiekas skati —

Tautu un vientuļu cilvēku skati,

Un salīgst mieru visi zemes slāņi!

Visi ir brāļi —

Pamati, balsti un statī —

Visi zemes slāņi...

STRAZDI

Vaļā lauki, vēji zarus ceļ.
Strazdi, jau no rīta agri strazdi.
Jausmas, nojautas kā liksmi smeļ,
Spārnu trīsām vēsām birdot rasu.

Dziesma, dziesma, stabule vai tā?
Flauta aicina pret dzidro agri?
Vētrām, sniegiem pāri vasarā
Liegi dziļi zemē ulgo akas.

Lāsmo gaisi, saule sārta milzt.
Bērzi, ābeles, kā kvēlo oši!
Zelta knābjos asos diena silst,
Iztek laiki, loka ūdens zāli.

KROKUS ZIEDS

Izplaukst vārīgs krokuszieds
Pavasara sniegā,
Zili maigais krokuszieds,
Zelta gaisma liegā.

Atkusuši vēji skrien,
Ko tie sauc, ko klaigā?
Ko tie šodien, vakardien
Sitas, glaužas vaigā? —

Ceļu acis, paskatos —
Debess visa laistās
Platos blāzmas lakatos,
Rozēs skaistu skaistās.

Izplaukst vārīgs krokuszieds,
Atkal iemieg miegā,
Zili maigais krokuszieds,
Pavasara sniegā.

PAVASARIS

Jau no tāliem kalniem
Laižas pavasar's
Runā jumtu koņi,
Zeme, sniega svars.

Sašūpojas koki —
Putni, putni nāk,
Dzīve kā no jauna
Atkal jāiesāk.

Gaisi trīc tik vāri
Un pret sauli zied.
Sirdi vētrās kultu
Klusi krūtīs ģied.

Atkusuši vēji,
Zeme, sniega svars.
Jau no tāliem kalniem,
Laižas pavasar's.

STARKI

Pilsētai pāri, saulei pret seju,
Aiz ceļiem un ielām,
Parki kur vientuļi snauda vēl ziemu,
Lidoja starki
Uz veco ciemu,
Vēdinot spārnus kā sudraba dzeju.

Lidoja starki (Bij diena no rīta)
Pāri torņiem un namiem vēl mikliem,
Pāri Kangaru purviem un kalniem,
Kā milzīgi spāri
Spulgo tie tagad pret ezeru stikliem —
Teiksmainā svīta.

Vardes nodrebas diķos un mārkos.
Paceļ mežinieks tumsušās acis,
Ilgi arājs tos redzējis lūko —
Paveņas tālumi zilgi,
Pumpuri pūko,
Sveicinot putnus šos rožaini dārkos.

Ziemeļos Vidzemes pelēkās mājās
Bērni pēc puteņiem izstīdz kā stādi
Vāri dīvaini (Tā tu ar augi),
Brīnumu kāri
Un vasarai draugi —
Pielīp pie rutīm un saceļas kājās.

Bet pilsētai pāri, neviena neredzēti,
Ar mātes balsi kā dainu,
Klusi zuzinot prieku,
Uz dzimtenes pusi
Pret kūstošu sniegu
Šodien vientuļi lidoja putni svēti.

DZIDRĀ AUSMA

Vējo gaismas raksti,
Šalkas līksmi dala,
Veņas zemes plaksti,
Aizslīd nakts kā sala.

Ceļ no tumsas melnas,
Novēluši svarus,
Agšup ceļ kā delnas,
Koki stingos zarus.

Izplēn makonstrēles,
Gaina agro miegu.
Kraustos ūdensspēles
Aiznes beigu sniegu.

Straumju skaidrie oļi
Slavē dzidro ausmu,
Skan kā viegli soļi
Pilni jaunu jausmu.

Raugos es pret tāli —
Šķiņas debess siena.
Gaidot pirmo zāli,
Staros ieviz diena.

PIRMAIS ZAĻUMS

Agrās zāles pirmais zaļums
Runā klusus, klusus vārdus,
Klusi apklāj miklo zemi.
Apdziest trokšņi, apdziest skaļums,
Aptur vakars dienas dārdus.
— Kur tik klusus vārdus ņemi,
Agrās zāles pirmais zaļums? —

Agrās zāles pirmais zaļums
Kāpj pār pērno trūdu klēpi,
Kāpj pār tumšu kapu valni —
Apdziest trokšņi, apklust skaļums,
Sāpju kvēls, ko dziļi slēpi...
— Vēsmo koki, pļavas, kalni,
Agrās zāles pirmais zaļums. —

SASKAŅĀ

Saule taisās jau rietēt,
Es eju pa ceļu no mājas,
Es eju gar pļavas malu,
Un soļi stājas.

Es plūcu kaķu pēdas
Un sveķenes sārtas lasu,
Līp delnās sveķu miklums
Ar vakara rasu.

Tad apsēžos vecā norā
Pie pirmās zāles un skostas
Un klausos, dienai dziestot,
Kā zeme mostas.

Lec vārdes no ežas pļavā,
Vabules ceļas un odi,
Es saņemšu sev uz klēpja
Baltu drēbju kodi.

Es palaižu atkal to vaļā
Un aplīpu vēsmām un šalkām,
Viss mani pieņem un apņem
Kā saknēm, kā stīgām smalkām.

PIEGUĻĀ

1.

Uz ciņiem dzegužrudzi
Gar noras malu lāsmo,
Vakars nolaižas lēni
Un apdzisdams blāzmo.

Aiz alkšņiem upes ličos
Migla viegliņa lokās.
Tēvs mani ceļ no zirga
Un sašūpo rokās.

Un krūmi pelēkzaļi
Pret mani pagriež sejas
Un it kā kaut ko saka,
Un klusiņām smejas.

Pār sirdi jūtu nākam
Kā saldu, saldu dvesmu —
Pie zemes lieku vaigu
Ar visu kopā esmu...

— Pār pļavu zirgi aizlec,
Tēvs apsauc tos un rājas.
Ar krēslu sajūk trokšņi,
Nakts nemanāmi klājas.

Lēni mirgā sausos zaros liesma,
 Pusnakts stunda vēlā snaudā sauc.
 Apklust upe, apklust putna dziesma,
 Vēsma zaros rasu nenotrauc,
 Nenotrauc.

Es tik tikko drīkstu ievilkt elpu,
 Tēvam seja klusa, acis ciet,
 Un ar bijīgumu piepildīdams telpu,
 Liekas spārnos laižas kāds vai iet,
 It kā iet.

Nedzird zirgus pļavā zāli ēdam,
 Skats aiz gaismas loka tumsā slīd —
 Pēkšņi liekas, tur uz akmens sēdam
 Vīrs kāds dīvains, kas caur krēslu spīd,
 Viegli spīd.

Un es pieplokū pie tēva cieti,
 Pati nezinu no kā man bail...
 — Zirgi sprauslo, rītos griežas rieti.
 Ugunskurā ogles plēnot gail,
 Klusi gail.

NAKTS

1.

Es savu dienu ilgi sveru,
Pār kalniem klusu laižas nakts.
Kas jāizdzer, to arī dzeru.
Es savu dienu ilgi sveru,
Ne soli tālāk nepaspešu,
Un vieglāks netiek pulsiem takts.
Es savu dienu ilgi sveru —
Pār kalniem klusu laižas nakts.

Jau zvaigzne aust pār tālo leju
Un viegli vizēdama māj.
Es arī mieru derēt eju.
Jau zvaigzne aust pār tālo leju
Ar savu sēri skumjo seju,
Un visas vēsmas zaros stāj.
Jau zvaigzne aust pār tālo leju
Un viegli vizēdama māj.

3.

Klāt pusnakts stunda, rīta ausma,
Laiks darbā nelikts viegli drūp.

Pār sirdi bezcerīga jausma.

Klāt pusnakts stunda, rīta ausma,

Bet neskan svētā gara pausma,

Pār pļavām vālos migla kūp.

Klāt pusnakts stunda, rīta ausma,

Laiks darbā nelikts viegli drūp.

4.

Ir velti jautāt, kur tev draugi,
Ir velti savu dzīvi pelt.
Kā viss, kas ir, tu arī augi,
Ir velti jautāt, kur tev draugi,
Ir pasaule, ir zeme — raugi:
Tev arī būt, tev līdzī zelt.
Ir velti jautāt, kur tev draugi,
Ir velti savu dzīvi pelt.

5.

Pār zemi staigā saules pēdas,
 Mirdz puķes ziedā tauriņš zils.
 Es dziļā kapā roku bēdas.
 Pār zemi staigā saules pēdas,
 Un vēsmo tālu vēju vēdas —
 Jauns prieks kas nāk, — tas nepievils.
 Pār zemi staigā saules pēdas,
 Mirdz puķes ziedā tauriņš zils.

RĪTS

1.

Nakts nogrimusi jau aiz sila,
Jauns prieks pēc aklas tumsas rasts.
No krūtīm noveļas kā šķila.
Nakts nogrimusi jau aiz sila,
Caur mākoņiem spīd debess zila,
Caur zaļiem kokiem upes krasts.
Nakts nogrimusi jau aiz sila,
Jauns prieks pēc aklas tumsas rasts.

Alkst jauna darba atkal rokas,
Pēc jaunām tālēm raugās skats,
Un aizmirst šaubas, bēdas, mokas.
Alkst jauna darba atkal rokas,
Un zina, — kas to dara — sokas,
Pats veras dzīves gājums plats.
Alkst jauna darba atkal rokas,
Pēc jaunām tālēm raugās skats.

SPĒKS

Kā auļo vējš, kā asni sārti spurdz,
Kāds dzīves spēks, kas sevi šķiež un dala,
Kas skopi netur rokas, neplok gurds!
Kas bagāts ir— pats sevi veļ un dala.
Lai velgas lapas koki vizot rieš,
Tas sevi laiž un sviež,
Un veidu veidos top un nezin gala.

Kā zalgo gaiss, kā trauksme spēja rauj,
Un gadi mūžu doto tālāk vada.
Ak, neaizliedz, lai kvēles tevi skauj,
Lai viss top tuvs, kas dots, lai tālāk vada.
Ar augsmes prieku savas dienas klieđ,
Kas vien šē dīgst un zied,
Viss, viss tev saknē dziļi asinsrada.

Lūk, krasta laids, bet straume nestāj plūst,
Un saule staros paceļ sudrabmiglu.
Kas tikai sevi tvēries — ātri kūst
Un izgaist tukšs, kas bij ar sudrabmiglu.
Ar drosmi spulgs, ne baiļodamies trīs,
Kas gaitu dzīs,
Kur liktens smailes asas, viegli žiglu.

Bērzs lapo jauns. Cik raiti zarus ceļ!
Un visu dienu šalko gaišu tvīksmi.
No avotzīles veldzi gājējs smel,
No savas dvēseles, kas alko gaišu tvīksmi.
Kas dziļi dzīvot grib, kas dziļi mīl,
Tas mūžu mūžos zvīl,
Tas neplok gurds, līdz galam iet ar liksmi.

Tā vēršas viss, un zeldams cero lauks.
Ko raujies alā? — Čaulas pušu sitas.
Kas ilgi graudā bijis — versmīgs plauks,
Kas sevī pilns, tas devīgs pretim sitas.
Kā balsis dun un avotainas ris,
Kā tālums viz,
Un auļo vējš un spēks, kas nezin mitas.

Saturs.

	Lapp.
I.	
Rīta balva	7
Dzīvības spēks	9
Zemes vējos	10
Spoža diena	11
Dabā	12
Pusdienā	15
Mans ezers	17
Meži šalc	18
Liepziedā	19
Vasarā	20
Rīta lūgsna	21
Dzilna	23
Burvība	25
Ezeri	26
Kalnā	27
Dienvīdū	28
Dabas prieks	30
Bezdelīgas	31
Vējā	32
Lietū	33
Tauriņš	34
Rīts	35
Bērnām	37
Likums	39

II.

Sirds	43
Bēzu migla	44
Rīta staros	45
Vasarā	46
Platmale	47
Meža rozes	48
Tu	49
Vakars	50
Tava māja	51
Vasaras diena	53
Labrīts	55
Mūzika	56
Trauslā puķe	58
Stiprā sula	59
Iesvaidījums	61
Pret rītu	62
Mīlestība	63
Tu un es	64
Dzīvībai	65
Nebeigts jūlijs	66
Neziņā	68
Grūtumā	69
Mūža aina	70
Meža ceļš	71
Ofēlija	72
Bēres	73
Rētas	74

	Lapp.
Vārīgs prieks	75
Ezerniedra	76
Lūgsna	77
Miers	78
Plavās	79
Vēlējums	80

III.

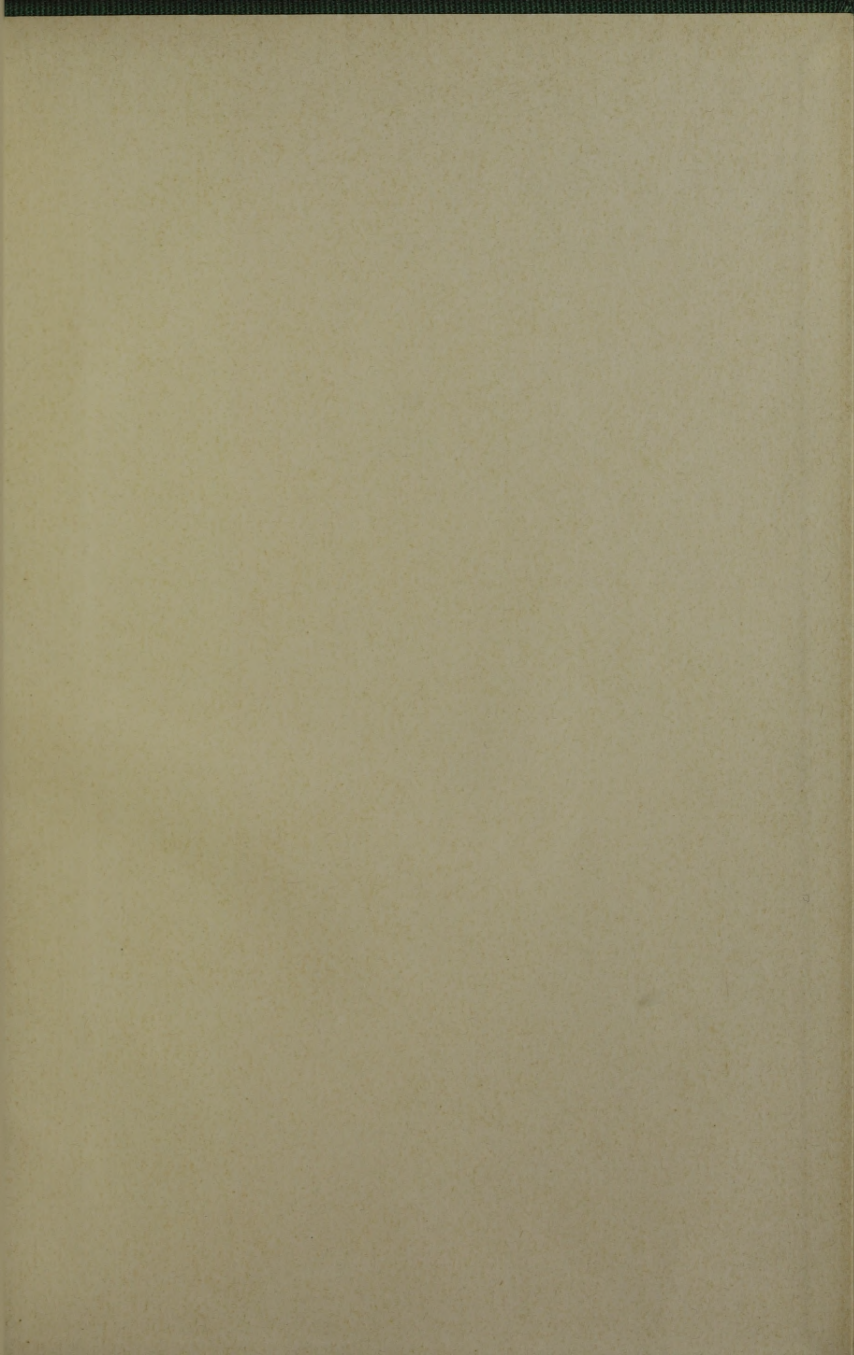
Nemanot	83
Klusi toņi	84
Sirds nemiers	86
Domas	87
Ēna	89
Bagāts vakars	91
Vārtos	93
Rudens saulē	94
Pēdējie putni	95
Pēdējās lapas	96
Veļu laiks	97
Rudenī	98
Ziema	99
Pakalnēs	102
Sāpes	103
Celā	104
Satraukums	106
Ilgas	107
Sniega dziesmas	109
Aizmirsts prieks	112

	Lapp.
Ziemas svētki	113
Zieds	114
Meža putni	115
Putenis	116
Vakardzisums	117
Upe sniegā	118
Atbilde	119

IV.

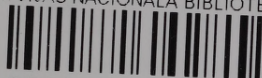
Mājās	123
Martā	125
Lieldienās	127
Vakara zvaigzne	128
Strazdi	129
Krokus zieds	130
Pavasaris	131
Starkī	132
Dzidrā ausma	134
Pirmais zaļums	135
Saskaņā	136
Pieguļā	137
Nakts	139
Rīts	144
Spēks	146

[203-]

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309056446

